

คำนำ

เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญพระชนมพรรษาครบ ๘๔ พรรษา ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะด้านการอุดมศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีคุณูปการต่อการอุดมศึกษาของชาติ พระองค์ทรงชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา วิชาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การดำรงชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักศีลธรรม ดังจะเห็นได้จากพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ซึ่งเป็นพระบรมราโชวาทที่ทรงคุณค่าและควรแก่การพิจารณาไตร่ตรอง และรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมไว้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้รวบรวมพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มาจัดพิมพ์เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระองค์ท่านและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๖)/๑๑๗๘๗

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน ราชเลขาธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รูปเล่มหนังสือพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย
(พุทธศักราช ๒๕๕๓ - ๒๕๕๒)

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ มีความประสงค์ในการรวบรวมพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ - ๒๕๕๒ จัดพิมพ์เป็นหนังสือจำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม พร้อมซีดีรอม เผยแพร่เป็นเอกสารและในเว็บไซต์ของ สกอ. รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลจัดนิทรรศการในการประชุมวิชาการระดับชาติของ สกอ. ในระหว่างวันที่ ๘ - ๙ กันยายน ๒๕๕๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ และเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้ถึงเนื้อหาสาระของพระบรมราโชวาท ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ทรงคุณค่ายิ่งที่ประชาชนคนไทยทุกหมู่เหล่าสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณาให้ความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พินิติ รตะนานุกูล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รักษาราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทร. ๐-๒๖๑๐-๕๓๗/๓

โทรสาร ๐-๒๓๕๔-๕๕๓๐

ที่ รล ๐๐๐๕.๔/๑๗๗๕๕

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรื่อง พระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ ๐๕๐๖(๖)/๑๑๒๘๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญภาพพระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทตามสำเนาที่แนบไป ไปลงพิมพ์ในหนังสือพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช ๒๕๕๓ - ๒๕๕๒) และบันทึกลงแผ่นซีดี จำนวน ๑,๐๐๐ ชุด (๑ ชุด มีหนังสือ ๑ เล่ม และซีดี ๑ แผ่น) เพื่อมอบแก่ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการ และเผยแพร่ใน <http://www.mua.go.th> เนื่องในโอกาสงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

ได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทแล้ว
พระราชทานพระบรมราชานุญาต

(นายเกษม กาญจนกฤษ)

รองราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

ราชเลขาธิการ

กองข่าว

โทร. ๐๒ ๒๒๐ ๗๒๐๐ ต่อ ๓๔๐๕

โทรสาร ๐๒ ๒๒๐ ๗๓๒๒

เว็บไซต์ : www.ohm.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๕๐๖(๖)/๑๓๓๒

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

เรียน ราชเลขาธิการ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ ศธ ๐๕๐๖(๖)/๑๑๒๔๔ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ต้นฉบับเดิมพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

๒. ภาพพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตจัดพิมพ์หนังสือพระบรมราชโองการในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๕๒) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ในวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญภาพพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา ลงตีพิมพ์ในหนังสือพระบรมราชโองการในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๕๒)

๒. ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลงตีพิมพ์ในหนังสือดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อขอได้โปรดพิจารณานำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์กำจร อดิทยกุล)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผู้อำนวยการวชนเลขารการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา

โทร. ๐-๒๖๑๐-๕๓๗/๓

โทรสาร ๐-๒๓๕๔-๕๕๓๐

1942
สกอ. 3730
รับที่.....
วันที่ 0.11.11/2555 รศ. 1122

ที่ รล ๐๐๐๒.๕/๒๑๑๕๐

สำนักราชเลขาธิการ

พระบรมมหาราชวัง ถนน ๑๑๒๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๕๕

สกอ. 409
รับที่.....
วันที่.....

เรื่อง อนุญาตให้เชิญตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๕๐๖(๖)/๑๓๓๖๒
ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธี
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะจัดพิมพ์หนังสือ “พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย (พุทธศักราช ๒๕๕๓ - ๒๕๕๒)” เนื่องในโอกาสการจัดงาน
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ การนี้ ขออนุญาตเชิญตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ไปลงพิมพ์บนหน้าปกหนังสือ
ดังกล่าว ตามแบบที่แนบไป ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักราชเลขาธิการพิจารณาแล้ว อนุญาตให้เชิญตราสัญลักษณ์งานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔
ไปลงพิมพ์บนหน้าปกหนังสือดังกล่าว โดยที่ตราสัญลักษณ์ ฯ จะต้องมียูเรียมและสีถูกต้องตามที่ทางราชการกำหนด
ดังที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ)

รองราชเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ราชเลขาธิการ

สารบัญ

พระบรมราโชวาท

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุดมศึกษาไทย ปีพุทธศักราช ๒๔๙๓ - ๒๕๔๒

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๑	๒๑ พฤษภาคม ๒๔๙๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑
๒	๒๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒
๓	๒๙ พฤษภาคม ๒๔๙๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓
๔	๒๖ มิถุนายน ๒๔๙๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔
๕	๓ กรกฎาคม ๒๔๙๕	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๕
๖	๑๘ มิถุนายน ๒๔๙๖	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๖
๗	๒๕ มิถุนายน ๒๔๙๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๗
๘	๙ กรกฎาคม ๒๔๙๖	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘
๙	๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๙
๑๐	๑๒ มิถุนายน ๒๔๙๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๐
๑๑	พุทธศักราช ๒๔๙๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๑
๑๒	๓๐ ธันวาคม ๒๔๙๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๒
๑๓	๑ เมษายน ๒๔๙๘	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๑๓
๑๔	๗ กรกฎาคม ๒๔๙๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๔
๑๕	๑๔ กรกฎาคม ๒๔๙๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๕
๑๖	๒๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๖
๑๗	๑๒ กรกฎาคม ๒๔๙๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๗
๑๘	๑๙ กรกฎาคม ๒๔๙๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๘
๑๙	๒๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๙	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๙
๒๐	๒๖ มิถุนายน ๒๕๐๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๐
๒๑	๔ กรกฎาคม ๒๕๐๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๑
๒๒	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๐๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๒
๒๓	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๓
๒๔	๓ กรกฎาคม ๒๕๐๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๔
๒๕	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๕
๒๖	๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๖
๒๗	๙ กรกฎาคม ๒๕๐๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๗
๒๘	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๒	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๘
๒๙	๒๙ ธันวาคม ๒๕๐๒	วิทยาลัยวิชาการศึกษา	๒๙

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๓๐	๒๘ มกราคม ๒๕๐๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๐
๓๑	๖ เมษายน ๒๕๐๓	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๓๑
๓๒	๑๘ เมษายน ๒๕๐๓	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๒
๓๓	๒๑ เมษายน ๒๕๐๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๓
๓๔	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๔
๓๕	๖ เมษายน ๒๕๐๔	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๓๕
๓๖	๓ สิงหาคม ๒๕๐๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๖
๓๗	๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๔	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๗
๓๘	๑๘ กันยายน ๒๕๐๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๘
๓๙	๑๔ ธันวาคม ๒๕๐๔	วิทยาลัยวิชาการศึกษา	๔๐
๔๐	๖ เมษายน ๒๕๐๕	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๔๑
๔๑	๕ กรกฎาคม ๒๕๐๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒
๔๒	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๓
๔๓	๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๕	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๔
๔๔	๑๓ ธันวาคม ๒๕๐๕	วิทยาลัยวิชาการศึกษา	๔๕
๔๕	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๖
๔๖	๑ สิงหาคม ๒๕๐๖	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๗
๔๗	๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๘
๔๘	๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๗	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๔๙
๔๙	๒ กรกฎาคม ๒๕๐๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๕๐
๕๐	๙ กรกฎาคม ๒๕๐๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๕๑
๕๑	๒๐ สิงหาคม ๒๕๐๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๕๒
๕๒	๑๒ ตุลาคม ๒๕๐๗	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๕๓
๕๓	๒ ธันวาคม ๒๕๐๗	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๕๔
๕๔	๖ เมษายน ๒๕๐๘	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๕๕
๕๕	๘ กรกฎาคม ๒๕๐๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๕๖
๕๖	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๐๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๕๗
๕๗	๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๘	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๕๘
๕๘	๒๗ ตุลาคม ๒๕๐๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๕๙
๕๙	๒ ธันวาคม ๒๕๐๘	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๖๐
๖๐	๖ เมษายน ๒๕๐๙	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๖๑
๖๑	๒๐ มิถุนายน ๒๕๐๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๖๒
๖๒	๗ กรกฎาคม ๒๕๐๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๖๓
๖๓	๑๒ ตุลาคม ๒๕๐๙	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๖๔

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๖๔	๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๙	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๖๕
๖๕	๒๙ ธันวาคม ๒๕๐๙	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๖๖
๖๖	๗ มีนาคม ๒๕๑๐	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๖๗
๖๗	๖ เมษายน ๒๕๑๐	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๖๘
๖๘	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๖๙
๖๙	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๗๐
๗๐	๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๐	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๗๑
๗๑	๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๐	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๗๒
๗๒	๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๗๓
๗๓	๖ เมษายน ๒๕๑๑	มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์	๗๔
๗๔	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๗๕
๗๕	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๗๖
๗๖	๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๑	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๗๗
๗๗	๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๑	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๗๘
๗๘	๑๙ ธันวาคม ๒๕๑๑	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๗๙
๗๙	๒๖ ธันวาคม ๒๕๑๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๘๐
๘๐	๑๖ มกราคม ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๘๑
๘๑	๓ กรกฎาคม ๒๕๑๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๘๒
๘๒	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘๓
๘๓	๒๔ กันยายน ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยมหิดล	๘๔
๘๔	๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๘๕
๘๕	๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๒	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๘๖
๘๖	๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๘๗
๘๗	๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๒	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๘๘
๘๘	๒๙ มกราคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๘๙
๘๙	๙ กรกฎาคม ๒๕๑๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๙๐
๙๐	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๙๑
๙๑	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๙๒
๙๒	๕ สิงหาคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๙๓
๙๓	๖ สิงหาคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๙๔
๙๔	๒๔ กันยายน ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยมหิดล	๙๕
๙๕	๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๙๖
๙๖	๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๓	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๙๗
๙๗	๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๓	วิทยาลัยวิชาการศึกษา	๙๘

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๙๘	๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๙๙
๙๙	๑๔ มกราคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๐๐
๑๐๐	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๐๑
๑๐๑	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๐๒
๑๐๒	๒๒ กรกฎาคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๐๓
๑๐๓	๔ สิงหาคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๐๔
๑๐๔	๕ สิงหาคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๐๕
๑๐๕	๒๔ กันยายน ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๐๖
๑๐๖	๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๐๗
๑๐๗	๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๑๔	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๐๘
๑๐๘	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๐๙
๑๐๙	๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๔	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๑๐
๑๑๐	๑๔ มกราคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๑๑
๑๑๑	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๑๒
๑๑๒	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๑๓
๑๑๓	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๑๔
๑๑๔	๑๗ สิงหาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๑๕
๑๑๕	๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๑๖
๑๑๖	๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดปัตตานี	๑๑๗
๑๑๗	๒๔ กันยายน ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๑๘
๑๑๘	๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๑๑๙
๑๑๙	๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๒๐
๑๒๐	๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๒๑
๑๒๑	๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๒๒
๑๒๒	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕	วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก	๑๒๓
๑๒๓	๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๕	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๒๔
๑๒๔	๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๒๕
๑๒๕	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๒๖
๑๒๖	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๒๗
๑๒๗	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๒๘
๑๒๘	๒๗ สิงหาคม ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๑๒๙
๑๒๙	๑๓ กันยายน ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๓๐
๑๓๐	๑๔ กันยายน ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๓๑
๑๓๑	๑๗ กันยายน ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๓๒

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๑๓๒	๒๔ กันยายน ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๓๓
๑๓๓	๒๕ ตุลาคม ๒๕๑๖	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๑๓๔
๑๓๔	๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๑๖	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๓๕
๑๓๕	๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖	วิทยาลัยวิชาการศึกษา ถนนประสานมิตร	๑๓๖
๑๓๖	๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๖	วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก	๑๓๗
๑๓๗	๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๖	วิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาสารคาม	๑๓๘
๑๓๘	๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๖	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๓๙
๑๓๙	๒๒ มกราคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๔๐
๑๔๐	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๔๑
๑๔๑	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๔๒
๑๔๒	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๔๓
๑๔๓	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๔๔
๑๔๔	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๔๕
๑๔๕	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๔๖
๑๔๖	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๔๗
๑๔๗	๑๙ สิงหาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	๑๔๘
๑๔๘	๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๑๔๙
๑๔๙	๒๔ กันยายน ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๕๐
๑๕๐	๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๕๑
๑๕๑	๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๗	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๑๕๒
๑๕๒	๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก	๑๕๓
๑๕๓	๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม	๑๕๔
๑๕๔	๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๗	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๕๕
๑๕๕	๙ มกราคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๕๖
๑๕๖	๓๑ มีนาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	๑๕๗
๑๕๗	๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘	สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	๑๕๘
๑๕๘	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๕๙
๑๕๙	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๖๐
๑๖๐	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๖๑
๑๖๑	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๖๒
๑๖๒	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๖๓
๑๖๓	๒๘ สิงหาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๑๖๔
๑๖๔	๔ กันยายน ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	๑๖๕
๑๖๕	๒๔ กันยายน ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๖๖

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๑๖๖	๒ ตุลาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๖๗
๑๖๗	๓ ตุลาคม ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๖๘
๑๖๘	๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๘	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๑๖๙
๑๖๙	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๑๗๐
๑๗๐	๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๑๗๑
๑๗๑	๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๑๗๒
๑๗๒	๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๗๓
๑๗๓	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๗๔
๑๗๔	๒๑ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๗๕
๑๗๕	๒๒ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๗๖
๑๗๖	๒๓ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๗๗
๑๗๗	๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๗๘
๑๗๘	๒๕ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม	๑๗๙
๑๗๙	๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก	๑๘๐
๑๘๐	๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน	๑๘๑
๑๘๑	๘ กรกฎาคม ๒๕๑๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๘๒
๑๘๒	๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๘๓
๑๘๓	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๘๔
๑๘๔	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๘๕
๑๘๕	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๘๖
๑๘๖	๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๑๘๗
๑๘๗	๒ กันยายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	๑๘๘
๑๘๘	๒๔ กันยายน ๒๕๑๙	มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๘๙
๑๘๙	๒๙ มกราคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๑๙๐
๑๙๐	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๙๑
๑๙๑	๒๔ มีนาคม ๒๕๒๐	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตลาดกระบัง	๑๙๒
๑๙๒	๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๙๓
๑๙๓	๑๗ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๙๔
๑๙๔	๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๙๕
๑๙๕	๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๙๖
๑๙๖	๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๙๗
๑๙๗	๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๙๘
๑๙๘	๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	๑๙๙
๑๙๙	๖ กรกฎาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๐๐

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๒๐๐	๗ กรกฎาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๐๑
๒๐๑	๘ กรกฎาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๐๒
๒๐๒	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๐๓
๒๐๓	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๐๔
๒๐๔	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๐๕
๒๐๕	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๐๖
๒๐๖	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๐๗
๒๐๗	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๐	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๒๐๘
๒๐๘	๑๒ กันยายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	๒๐๙
๒๐๙	๑๕ กันยายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๒๑๐
๒๑๐	๒๔ กันยายน ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๑๑
๒๑๑	๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๐	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตลาดกระบัง	๒๑๒
๒๑๒	๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๑๓
๒๑๓	๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๑๔
๒๑๔	๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๑๕
๒๑๕	๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๑๖
๒๑๖	๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๑๗
๒๑๗	๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๑๘
๒๑๘	๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๐	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๑๙
๒๑๙	๒๗ มกราคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๒๐
๒๒๐	๒ มีนาคม ๒๕๒๑	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๒๒๑
๒๒๑	๒๐ เมษายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๒๒
๒๒๒	๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๓
๒๒๓	๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๔
๒๒๔	๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๕
๒๒๕	๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๖
๒๒๖	๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๗
๒๒๗	๒๙ มิถุนายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๒๘
๒๒๘	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๒๙
๒๒๙	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๓๐
๒๓๐	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๓๑
๒๓๑	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๓๒
๒๓๒	๒๒ กันยายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๒๓๓
๒๓๓	๒๕ กันยายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	๒๓๔

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๒๓๔	๒๘ กันยายน ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๓๕
๒๓๕	๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๓๖
๒๓๖	๒๐ ตุลาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๓๗
๒๓๗	๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๓๘
๒๓๘	๒๗ ตุลาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๓๙
๒๓๙	๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๔๐
๒๔๐	๓๐ ตุลาคม ๒๕๒๑	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๒๔๑
๒๔๑	๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๑	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๔๒
๒๔๒	๒๔ มกราคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๔๓
๒๔๓	๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๒๔๔
๒๔๔	๑๙ มีนาคม ๒๕๒๒	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๒๔๕
๒๔๕	๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๔๖
๒๔๖	๒๐ มิถุนายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๔๗
๒๔๗	๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๔๘
๒๔๘	๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๔๙
๒๔๙	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๐
๒๕๐	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๑
๒๕๑	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๒
๒๕๒	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๕๓
๒๕๓	๖ กันยายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๒๕๔
๒๕๔	๑๓ กันยายน ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	๒๕๕
๒๕๕	๑๑ ตุลาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๕๖
๒๕๖	๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๒	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๒๕๗
๒๕๗	๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๘
๒๕๘	๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๕๙
๒๕๙	๙ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๖๐
๒๖๐	๑๐ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๖๑
๒๖๑	๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๖๒
๒๖๒	๑๒ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๖๓
๒๖๓	๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๖๔
๒๖๔	๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๒	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๖๕
๒๖๕	๒๗ มกราคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๖๖
๒๖๖	๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๒๖๗
๒๖๗	๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๖๘

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๒๖๘	๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๖๙
๒๖๙	๒๗ มิถุนายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๗๐
๒๗๐	๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๗๑
๒๗๑	๓ กรกฎาคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๗๒
๒๗๒	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๗๓
๒๗๓	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๗๔
๒๗๔	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๗๕
๒๗๕	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๒๗๖
๒๗๖	๑๑ กันยายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๒๗๗
๒๗๗	๒๕ กันยายน ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	๒๗๘
๒๗๘	๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๒๗๙
๒๗๙	๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๓	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๒๘๐
๒๘๐	๒๙ ตุลาคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๒๘๑
๒๘๑	๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๘๒
๒๘๒	๒๔ มกราคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๘๓
๒๘๓	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๒๘๔
๒๘๔	๑๑ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๘๕
๒๘๕	๑๒ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๘๖
๒๘๖	๑๓ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๘๗
๒๘๗	๑๔ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๘๘
๒๘๘	๑๖ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๘๙
๒๘๙	๑๗ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๙๐
๒๙๐	๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๙๑
๒๙๑	๒๓ มีนาคม ๒๕๒๔	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	๒๙๒
๒๙๒	๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๙๓
๒๙๓	๒๓ มิถุนายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๙๔
๒๙๔	๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๙๕
๒๙๕	๒๕ มิถุนายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	๒๙๖
๒๙๖	๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๙๗
๒๙๗	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๙๘
๒๙๘	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๙๙
๒๙๙	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๐๐
๓๐๐	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๐๑
๓๐๑	๒๙ กรกฎาคม ๒๕๒๔	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๐๒

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๓๐๒	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๒๔	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๐๓
๓๐๓	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๔	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๐๔
๓๐๔	๓ กันยายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๓๐๕
๓๐๕	๑๐ กันยายน ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา	๓๐๖
๓๐๖	๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๔	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๓๐๗
๓๐๗	๑๕ ตุลาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๓๐๘
๓๐๘	๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๐๙
๓๐๙	๑๗ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๑๐
๓๑๐	๒๒ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๓๑๑
๓๑๑	๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๓๑๒
๓๑๒	๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๓๑๓
๓๑๓	๒๕ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๓๑๔
๓๑๔	๒๖ ธันวาคม ๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๓๑๕
๓๑๕	๒๘ มกราคม ๒๕๒๕	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๑๖
๓๑๖	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๓๑๗
๓๑๗	๘ กรกฎาคม ๒๕๒๕	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๑๘
๓๑๘	๗ กรกฎาคม ๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๑๙
๓๑๙	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๒๐
๓๒๐	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๒๑
๓๒๑	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๒๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๒๒
๓๒๒	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๒๓
๓๒๓	๔ สิงหาคม ๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๒๔
๓๒๔	๑๕ กันยายน ๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๓๒๕
๓๒๕	๑๘ ตุลาคม ๒๕๒๖	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๓๒๖
๓๒๖	๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๖	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๒๗
๓๒๗	๒๔ มกราคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๒๘
๓๒๘	๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๓๒๙
๓๒๙	๒๖ มีนาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๓๓๐
๓๓๐	๒๗ มีนาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๓๓๑
๓๓๑	๒๙ มีนาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๓๓๒
๓๓๒	๓๐ มีนาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๓๓๓
๓๓๓	๓๑ มีนาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	๓๓๔
๓๓๔	๓ กรกฎาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๓๕
๓๓๕	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๓๖
๓๓๖	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๓๗

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๓๓๓	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๓๔
๓๓๔	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน	๓๓๕
๓๓๕	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๔๐
๓๔๐	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๗	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๔๑
๓๔๑	๑ สิงหาคม ๒๕๒๗	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๔๒
๓๔๒	๒ สิงหาคม ๒๕๒๗	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๔๓
๓๔๓	๗ สิงหาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๔๔
๓๔๔	๘ สิงหาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๔๕
๓๔๕	๒๗ กันยายน ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๓๔๖
๓๔๖	๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๓๔๗
๓๔๗	๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๔๘
๓๔๘	๒๔ มกราคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๔๙
๓๔๙	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๕๐
๓๕๐	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๕๑
๓๕๑	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๕๒
๓๕๒	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๕๓
๓๕๓	๒๖ กันยายน ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๓๕๔
๓๕๔	๓๑ ตุลาคม ๒๕๒๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๕๕
๓๕๕	๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๕๖
๓๕๖	๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๘	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๕๗
๓๕๗	๑๙ ธันวาคม ๒๕๒๘	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๕๘
๓๕๘	๒๔ มกราคม ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๕๙
๓๕๙	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๒๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๖๐
๓๖๐	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๖๑
๓๖๑	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๖๒
๓๖๒	๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๖๓
๓๖๓	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๖๔
๓๖๔	๑๘ กันยายน ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๓๖๕
๓๖๕	๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยศิลปากร	๓๖๖
๓๖๖	๑๘ ธันวาคม ๒๕๒๙	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๖๗
๓๖๗	๒๔ มกราคม ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๖๘
๓๖๘	๒ กรกฎาคม ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๖๙
๓๖๙	๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๗๐
๓๗๐	๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๗๑
๓๗๑	๙ กรกฎาคม ๒๕๓๐	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา	๓๗๒

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๓๗๒	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๗๓
๓๗๓	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๗๔
๓๗๔	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๗๕
๓๗๕	๒๓ กรกฎาคม ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๗๖
๓๗๖	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๗๗
๓๗๗	๒๑ กันยายน ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	๓๗๘
๓๗๘	๒๘ กันยายน ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	๓๗๙
๓๗๙	๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๐	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๓๘๐
๓๘๐	๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๘๑
๓๘๑	๒๓ มกราคม ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๘๒
๓๘๒	๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๘๓
๓๘๓	๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๘๔
๓๘๔	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๘๕
๓๘๕	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๘๖
๓๘๖	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๘๗
๓๘๗	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๘๘
๓๘๘	๒๔ กันยายน ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่	๓๘๙
๓๘๙	๒๙ กันยายน ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา	๓๙๐
๓๙๐	๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๑	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๓๙๑
๓๙๑	๒๒ ธันวาคม ๒๕๓๑	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๓๙๒
๓๙๒	๒๔ มกราคม ๒๕๓๒	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๙๓
๓๙๓	๖ กรกฎาคม ๒๕๓๒	มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๙๔
๓๙๔	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๙๕
๓๙๕	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๙๖
๓๙๖	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๒	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๓๙๗
๓๙๗	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๒	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๙๘
๓๙๘	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๒	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๙๙
๓๙๙	๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๒	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๔๐๐
๔๐๐	๒๔ มกราคม ๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๐๑
๔๐๑	๕ กรกฎาคม ๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๐๒
๔๐๒	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๐๓
๔๐๓	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๐๔
๔๐๔	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๓	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๐๕
๔๐๕	๑๙ กรกฎาคม ๒๕๓๓	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	๔๐๖

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๔๐๖	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๓	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	๔๐๗
๔๐๗	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๓	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล	๔๐๘
๔๐๘	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๐๙
๔๐๙	๒ สิงหาคม ๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๑๐
๔๑๐	๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๓	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๑๑
๔๑๑	๒๔ มกราคม ๒๕๓๔	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๑๒
๔๑๒	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๓๔	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๑๓
๔๑๓	๑ สิงหาคม ๒๕๓๔	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๑๔
๔๑๔	๘ สิงหาคม ๒๕๓๔	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๑๕
๔๑๕	๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๔	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๑๖
๔๑๖	๒๔ มกราคม ๒๕๓๕	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๑๗
๔๑๗	๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๑๘
๔๑๘	๙ กรกฎาคม ๒๕๓๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๑๙
๔๑๙	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒๐
๔๒๐	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๕	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒๑
๔๒๑	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๕	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๒๒
๔๒๒	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๓๕	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๒๓
๔๒๓	๑๗ ธันวาคม ๒๕๓๕	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๒๔
๔๒๔	๒๘ มกราคม ๒๕๓๖	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๒๕
๔๒๕	๑ กรกฎาคม ๒๕๓๖	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๒๖
๔๒๖	๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒๗
๔๒๗	๙ กรกฎาคม ๒๕๓๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒๘
๔๒๘	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๖	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๒๙
๔๒๙	๑๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๓๐
๔๓๐	๒๙ กรกฎาคม ๒๕๓๖	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๓๑
๔๓๑	๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๖	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๓๒
๔๓๒	๒๔ มกราคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๓๓
๔๓๓	๗ กรกฎาคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๓๔
๔๓๔	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๓๕
๔๓๕	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๓๖
๔๓๖	๑๔ กรกฎาคม ๒๕๓๗	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๓๗
๔๓๗	๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๓๘
๔๓๘	๒๑ กรกฎาคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๓๙
๔๓๙	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๔๐

ลำดับที่	วันที่	สถานที่	หน้า
๔๔๐	๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๗	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๔๑
๔๔๑	๒๔ มกราคม ๒๕๓๘	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๔๒
๔๔๒	๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	๔๔๓
๔๔๓	๔ กรกฎาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๔๔
๔๔๔	๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๔๕
๔๔๕	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๔๖
๔๔๖	๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๔๗
๔๔๗	๑๓ กรกฎาคม ๒๕๓๙	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๔๘
๔๔๘	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๔๙
๔๔๙	๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๕๐
๔๕๐	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๕๑
๔๕๑	๑ สิงหาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๕๒
๔๕๒	๑๙ ธันวาคม ๒๕๓๙	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๕๓
๔๕๓	๒๔ มกราคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๕๔
๔๕๔	๓ กรกฎาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๕๕
๔๕๕	๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๕๖
๔๕๖	๙ กรกฎาคม ๒๕๔๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๕๗
๔๕๗	๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๕๘
๔๕๘	๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๕๙
๔๕๙	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๖๐
๔๖๐	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๖๑
๔๖๑	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๖๒
๔๖๒	๑ สิงหาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๖๓
๔๖๓	๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๐	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๖๔
๔๖๔	๒๔ มกราคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๖๕
๔๖๕	๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยมหิดล	๔๖๖
๔๖๖	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๖๗
๔๖๗	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๖๘
๔๖๘	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๑	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๖๙
๔๖๙	๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๗๐
๔๗๐	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔๗๑
๔๗๑	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๗๒
๔๗๒	๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๗๓
๔๗๓	๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔๗๔
๔๗๔	๒๑ มกราคม ๒๕๔๒	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๗๕

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๔๙๒
วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓

อธิการบดี และสมาชิกแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีที่มีโอกาสมางานแจกปริญญาบัตรในวันนี้ และขอบใจที่ทางมหาวิทยาลัยให้ปริญญา
กิตติมศักดิ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตอันเป็นปริญญาสูงสุดแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะรักษาเกียรติแห่งปริญญานี้ไว้ทุกประการ

ตามรายงานที่อธิการบดีได้อ่านมาแล้ว แสดงว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เจริญขึ้นมาก ทั้งนี้เนื่องจาก
ผลงานที่บรรดาศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุก ๆ คนได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดี จนเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป
ว่าสถานศึกษานี้ก็เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของบ้านเมือง เมื่อพิจารณาจาก “ทุนอุดหนุนการศึกษา” ก็เห็นได้ชัดว่า
จำนวนผู้อุปการะให้ทุนแก่มหาวิทยาลัยมีมากอย่างน่าปลื้มใจ

สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาและอนุปริญญาในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วย เพราะ
การที่จะบรรลุถึงผลขั้นสุดท้ายของการศึกษา เช่นที่ได้ปฏิบัติมานั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และน่าสรรเสริญ แต่ขอให้
นี้ที่อยู่เสมอว่า เมื่อท่านสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ยังมีคนเป็นจำนวนมากที่เอาใจใส่เฝ้าดูการกระทำของท่าน
อยู่ต่อไป ใครทำดีก็ได้รับคำชมเชยและสรรเสริญ ใครทำไม่ดีเขาก็จะพากันติ และพลอยติชมถึงสถานศึกษาของ
ท่านด้วย ชื่อมหาวิทยาลัยของท่านคือ “จุฬาลงกรณ์” จะติดตัวท่านไปด้วยเสมอไม่ว่าจะประพุดติหรือประพุดติชั่ว
ฉะฉาน ทุก ๆ ครั้งที่ท่านจะกระทำการสิ่งใดลงไปจงคิดแล้วคิดอีก ทบทวนดูทั้งทางได้ทางเสียให้แน่ชัดเสียก่อน
“จุฬาลงกรณ์” หาได้เป็นแต่เพียงชื่อของมหาวิทยาลัยเท่านั้นไม่ ยังเป็นนามของผู้พระราชทานกำเนิดของสถานที่
แห่งนี้ด้วย ฉะนั้น จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ท่านจะต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมสั่งสอน
ไปจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้

ข้าพเจ้าขออวยพร ให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุมอยู่ ณ ที่นี้ จงมีความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ในโอกาสที่ได้มาร่วมในงานประสาทปริญญา และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันนี้ ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้เห็นและทราบกิจการของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าเข้ารูปเข้ารอยแล้ว สำหรับนักเรียนที่ได้รับปริญญา ก็ขอแสดงความยินดีด้วย ที่ได้อุตสาหกรรมเหล่าเรียนจนประสบความสำเร็จดังที่เห็นกันอยู่ที่นี่ อันประเทศของเรา นั้น เป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไปแล้วว่า อุดมด้วยทรัพย์ในดินสินในน้ำเพียงไร ฉะนั้นถ้าได้ร่วมมือร่วมใจช่วยกันนำทรัพย์เหล่านั้นขึ้นมาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ก็จะเป็นผลส่งเสริมทวีความมั่งคั่งของบ้านเมืองได้อีกเป็นอันมาก ขอบรรดาท่านที่ได้สำเร็จการศึกษาจงพยายามใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามานี้แล้ว และช่วยกันเผยแพร่วิทยาการตามแบบที่ท่านได้ศึกษามานี้ให้ เป็นคุณประโยชน์แก่ประชาราษฎร์ผู้ดำเนินอาชีพในการกสิกรรมอันเป็นประหนึ่งกระดูกสันหลังของประเทศอยู่นั้นด้วย ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ท่านที่มาร่วมชุมนุมกันอยู่ ณ ที่นี้ ขอจงประสบความสุขสวัสดิ์ เพียบพร้อมด้วยกำลังกายกำลังใจที่จะได้บำเพ็ญประโยชน์แก่เพื่อนร่วมชาติสืบไป.

- หมายเหตุ**
๑. พระบรมราชาโฆวาทองค์นี้ สำนักราชเลขาธิการไม่มีต้นฉบับเป็นลายลักษณ์อักษร จึงไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
 ๒. พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร จัดขึ้นวันพฤหัสบดีที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ณ อาคารสัตตบถบพิตร ปัจจุบัน คือ อาคารหอประวัติ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระราชดำรัส

การพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๙๓

ในโอกาสที่ได้มาร่วมในงานพิธีประสาทปริญญาและประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองในวันนี้ ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้รับทราบว่า สถานศึกษาแห่งนี้ได้พยายามปรับปรุงกิจการเพื่อประสาทคุณธรรมและความรู้ตามสาขาต่าง ๆ แก่นักศึกษาเป็นลำดับ จนได้ผลิตบัณฑิต มหาบัณฑิต และผู้สำเร็จการศึกษามาแล้วเป็นจำนวนมาก ชาติบ้านเมืองจะดำเนินไปด้วยดีได้ ก็ย่อมต้องอาศัยผู้รอบรู้ในสรรพวิทยาการ และมีศีลธรรมเป็นกำลังสำคัญ ฉะนั้น ที่ทางการของมหาวิทยาลัยพยายามปรับปรุงระดับการศึกษาให้เท่าเทียมกับที่เป็นอยู่ในต่างประเทศนั้นก็เป็นการสมควร

ในส่วนบรรดาท่านที่สำเร็จการศึกษาและมารับปริญญาและประกาศนียบัตรในคราวนี้ ข้าพเจ้าก็ขอแสดงความยินดีด้วยในเกียรติที่ท่านได้รับในวันนี้ และขอให้ช่วยกันบำเพ็ญให้บังเกิดคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ สมดังคำปฏิญาณที่ท่านได้ให้ไว้ เพื่อทำเกียรติและชื่อเสียงให้แก่มหาวิทยาลัยที่ท่านได้ศึกษามาแล้วนี้ต่อไปด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งปวงที่มาร่วมอยู่ในงานนี้ จงมีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๔๙๓
วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๔

ข้าพเจ้ายินดีที่มีโอกาสมาร่วมพิธีประสาทปริญญาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง ตามรายงานของอธิการบดีที่กล่าวมา ฟังได้ว่ากิจการของมหาวิทยาลัยยังคงเจริญก้าวหน้าดีอยู่ ทั้งในด้านการศึกษาและอุปกรณ์ ข้อที่มหาวิทยาลัยนี้ได้ก่อให้เกิดความศรัทธาจนได้มีบุคคลและองค์การต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศเลื่อมใส อำนวยความช่วยเหลือเกื้อกูลให้ทุนการศึกษาเป็นจำนวนมากขึ้นนั้น ก็เป็นข้อที่เราทั้งหลายควรอนุโมทนาด้วยกัน

ข้าพเจ้าขอมีส่วนร่วมยินดีกับท่านที่สำเร็จการศึกษามารับปริญญาในวันนี้ แต่ก็ใคร่ขอตักเตือนให้สังวรในข้อที่ควรเป็นผู้มีจิตใจสูง ประพฤติและปฏิบัติให้สมกับที่ได้นามว่า “บัณฑิต” การที่ท่านได้รับปริญญาบัตรเพียงแต่เป็นเครื่องชี้แสดงว่า ได้ผ่านการศึกษารับความรู้ชั้นหนึ่งที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่คำว่า “บัณฑิต” นั้นย่อมมีความหมายลึกซึ้งยิ่งกว่านั้น ผู้ที่ควรแก่นามว่า “บัณฑิต” นั้น นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง มีศีลมีธรรม มีสติสัมปชัญญะ อุดทน อุดกลั่น ประพฤติแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควร วางตนให้สมเกียรติ เป็นผู้ที่ควรแก่การนับถือเป็นแบบอย่าง ฉะนั้น ขอท่านจงพยายามแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในเมื่อมีโอกาส พยายามรักษาตัวบำรุงอนามัยไว้แล้ว และหมั่นอบรมจิตใจ และความประพฤติให้ดี จะได้สามารถประกอบกิจเป็นกำลัง และคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง เป็นทางธำรงรักษาเกียรติของท่านเองและส่งเสริมชื่อเสียงของสถานศึกษาของท่านสืบไปด้วย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแต่ท่านทั้งปวง บรรดาที่ได้มาชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้ จงประสบสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท

ในพิธีประสาทปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันพฤหัสบดี ที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานพิธีแจกปริญญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันนี้ ขอแสดงความชื่นชมด้วยแต่ละท่านที่ได้ผ่านหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จนได้รับปริญญาในโอกาสนี้

ประเทศไทยของเรานั้น ดินฟ้าอากาศอำนวยเป็นอย่างดี เหมาะแก่การเกษตรกรรมอยู่แล้ว ถ้าได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และใช้เครื่องมือที่เหมาะสมก็เป็นการทุ่มกำลัง ทุ่มแรง ได้ทรัพย์ในดิน ลินในน้ำ มาเพิ่มพูนโภคทรัพย์ และความผาสุกของบ้านเมืองยิ่งขึ้น ฉะนั้น ที่รัฐบาลและองค์การจัดความมั่นคงร่วมกัน ได้ส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยให้ได้ขยายกิจการออกไปอีก จึงเป็นข้อที่น่าอนุโมทนาด้วยเป็นอย่างยิ่ง

ในส่วนท่านที่สำเร็จการศึกษานั้น ก็ขอจงอย่าละเลยในอันจะหาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น แล้วถ่ายทอดความรู้ที่ได้ศึกษามาให้เป็นประโยชน์แก่เพื่อนร่วมชาติ แต่ทั้งนี้ขอจงลั้งวรไว้ในข้อที่จะต้องประพฤติและปฏิบัติตนให้ดี สมแก่ผู้ผ่านการศึกษาเป็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยแห่งนี้แล้ว เพราะถึงแม้จะมีความรู้และความสามารถดีสักเพียงใด ถ้าขาดศีลธรรมและความประพฤติไม่ดีแล้ว ก็หาเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติเท่าที่ควรไม่

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้แก่ทุก ๆ ท่าน ณ ที่นี้จึงมีความเจริญสุขสวัสดิ์ ประสบความก้าวหน้าในวิถีแห่งชีวิตต่อไปทั่วกัน.

- หมายเหตุ**
๑. พระบรมราชาวาทของคณบดี สำนักการชลประทานไม่มีต้นฉบับเป็นลายลักษณ์อักษร จึงไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้
 ๒. พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร จัดขึ้นวันพฤหัสบดีที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ณ อาคารสัตตवालปัจจุบัน คือ อาคารหอประวัติ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พระบรมราชโองการ
ในพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาแก่นักศึกษา
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๖

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอันมาก ที่ได้มาในงานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญา ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ในวันนี้

ตามรายงานของนายกรรมการปรากฏว่า ในปีนี้ได้มีผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาและอนุปริญญา เป็นจำนวนทั้งสิ้นถึง ๓๒๗ คน ซึ่งย่อมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าชาติของเราจะได้ผู้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอีก จะได้ช่วยกันประกอบกิจการในด้านการแพทย์และการสาธารณสุขให้เจริญยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าขอขอบใจที่บรรดาเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยทุกฝ่ายต่างได้พากเพียรพยายามปฏิบัติหน้าที่ ในอันที่จะให้มหาวิทยาลัยก้าวหน้า และเจริญยิ่งขึ้นอยู่เสมอ

สำหรับนักศึกษาที่สำเร็จวิชาตามหลักสูตรปริญญา และอนุปริญญาตามประเภทวิชาต่าง ๆ ในปีนี้ ก็เป็นที่ควรได้รับความชมเชย ที่อุทิศสละบักบันหมั่นเพียรจนสำเร็จผลได้รับปริญญาและอนุปริญญาเป็นเครื่องเชิดชูเกียรติ สำหรับประกอบอาชีพในภายหน้า และขอตักเตือนว่า ให้ปฏิบัติตนตามคำปฏิญาณที่ได้กล่าวไว้โดยเคร่งครัด และพยายามค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

อนึ่งปรากฏว่า มีผู้มีจิตศรัทธาหลายท่านได้บริจาคเงินให้เป็นทุนอุดหนุนการศึกษาแก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งข้าพเจ้ามีความปิติยินดีในความร่วมมือของท่านที่มีส่วนช่วยเหลือนั้นด้วย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอให้ท่านทั้งหลายที่ปฏิบัติหน้าที่ในมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์และนักศึกษา ตลอดจนผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินให้เป็นทุนอุดหนุนการศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยนี้ประสบความสำเร็จโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๔๙๕
วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๖

ตามท้อธิการบติ ได้แกลงถึงกิจการที่มหาวิทยาลัยนี้ ได้ดำเนินมาแล้วในรอบปีการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๕ ตลอดจนการที่ได้รับเกื้อกูลอุดหนุนจากบรรดาเอกชนและองค์การทั้งไทยและต่างประเทศดังระบุนั้น ก็เป็นพะยานอยู่ชัดแล้วว่า สถานศึกษาชั้นสูงของชาติแห่งนี้ ได้รับความนิยมนยกย่องเพียงไร ทั้งนี้เป็นข้อที่เราทั้งหลายควรอนุโมทนาและยินดีทั่วกัน

ส่วนนิสิตที่ได้ผ่านการศึกษา จนได้รับปริญญาและเกียรติเป็นบัณฑิตในวาระนี้ ข้าพเจ้าก็ขอแสดงความยินดีด้วย และใคร่จะขอให้บรรดาบัณฑิตใหม่เหล่านี้ พึงสังวรณในการปฏิบัติตนในกาลต่อไป เมื่อออกจากสถานศึกษาอันทรงเกียรตินี้แล้ว

ในการประกอบกรงานนั้น ถ้าท่านจะถือว่าบัดนี้ท่านเป็นบัณฑิตมีปริญญาบัตรแล้ว ควรจะต้องได้รับความไว้วางใจ และเชื่อถือโดยทันทีดังนี้ ก็เป็นความคิดที่ผิด ที่ถูกนั้นท่านจะต้องลงมือทำงาน ใช้ความรู้ที่ได้มาให้เป็นประโยชน์แก่การงาน แสดงความสามารถเสียก่อน ในการนี้ท่านจงพิจารณาหยั่งถึงสิ่งที่ควรและไม่ควร และมีใจหนักแน่นสุจริตอดทนมีความอุสาหะหมั่นเพียรในการงาน และรักษาระเบียบวินัยเป็นบรรทัดฐาน เพื่อได้มาซึ่งความเชื่อถือและไว้วางใจ และเมื่อนั้นแหละค่าของปริญญาบัตรจึงจะบังเกิดขึ้น

ในการดำรงตนในภายหน้านั้น ท่านจะต้องประพฤติให้ดี ให้เหมาะสมแก่ฐานะรู้จักผิดและชอบ ประกอบอาชีพโดยลัมมาอาชีพะ ไม่เสเพล และไม่ปล่อยตนให้เป็นโทษแห่งอบายมุขต่าง ๆ ดังนี้แล้ว ท่านก็จะสามารถเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและครอบครัวของท่าน และจะเป็นที่นับถือของบุคคลอื่น

ในวงสังคมนั้นเล่า ท่านจะต้องรักษา มารยาทอันดีงามสำหรับสุภาพชน รู้จักลัมมาการวะ ไม่แข็งกระด้าง มีความอ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ พร้อมจะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม วางตนให้ดีเพื่อเป็นแบบอย่างให้สมเกียรติที่เป็นบัณฑิต และพยายามบำเพ็ญกรณียกิจเพื่อเป็นกำลังแก่ชาติบ้านเมือง เป็นทางส่งเสริมเกียรติคุณของตนเองและของสถานศึกษาอันมีเกียรติของท่าน คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้สืบไปด้วย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ท่านทั้งปวงที่ได้มาร่วมชุมนุมอยู่ที่นี่ จงประสบความสุขสิริสวัสดิพิพัฒนามงคลทุกประการ.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๙๖

ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาในวันนี้ และขอขอบใจสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ได้ให้ปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่ข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าพอใจที่ได้ทราบจากรายงานว่า ในปีการศึกษา ๒๕๙๕-๙๖ นี้ ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้มีนิสิตเพิ่มขึ้น และผู้สำเร็จหลักสูตรปริญญาและอนุปริญญาก็มีจำนวนมากกว่าปีก่อน

สำหรับนิสิตที่สำเร็จการศึกษา ข้าพเจ้าขอเตือนว่า จงพยายามเอาวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองให้เต็มที่ ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามาทุกสาขา ล้วนแต่เป็นคุณประโยชน์แก่การกสิกรรมและการเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ดังนั้นโอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกันสร้างชาติบ้านเมืองในด้านนี้จึงมีอยู่มากมาย ขอให้ท่านทั้งหลายจงพยายามช่วยกันทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอเตือนว่า แม้ท่านจะได้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรจนได้รับปริญญาแล้วก็ตาม ขอให้เข้าใจว่านี่เป็นเพียงขั้นต้นของการศึกษาเท่านั้น ท่านจงพยายามศึกษาและฝึกฝนตนเองต่อไป เพราะสรรพวิทยาการด้านสาขาวิทยาศาสตร์ทั้งหลายนั้น การทดลองค้นคว้าช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ ถ้าท่านไม่ศึกษาเพิ่มเติมไว้ ต่อไปไม่ช้าท่านก็จะล้าสมัย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินี ขออวยพรแก่ทุก ๆ ท่าน ณ ที่นี้ จงมีความสุขเจริญสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

หมายเหตุ ๑. พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร จัดขึ้นวันพฤหัสบดีที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๙๖ ณ ตึกห้องสมุดกลางปัจจุบันคือ อาคารศูนย์พัฒนาและวางแผนการเกษตรของอาเซียน

พระราชดำรัส
การพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๒๓ พฤษภาคม ๒๕๙๖

ข้าพเจ้าและสมเด็จพระบรมราชินี ได้มีโอกาสมาเยือนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และร่วมในพิธีการ
ประสาทปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความยินดีด้วยกับทุกท่าน
ที่ได้รับเกียรติจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงแห่งนี้ ในวันที่

ข้าพเจ้าพอใจที่ได้ฟังคำของอธิการบดีที่ว่าท่านทั้งหลายซึ่งได้สำเร็จการศึกษาแล้วนี้ ได้ออกไปประกอบ
อาชีพทั้งในทางราชการและส่วนตัว ใช้วิชาความรู้อันได้รับอบรมจากมหาวิทยาลัยให้มีคุณลักษณะสมแก่ผู้ที่มี
ความรับผิดชอบ และกระทำตนให้เป็นตัวอย่างของประชาชนทั่วราชอาณาจักร ให้รู้จักดำรงชีวิตด้วยคุณธรรม
อันดีงาม ในการใช้วิชาความรู้ประกอบอาชีพไม่ว่าอย่างใด ข้าพเจ้าใคร่ขอให้ท่านทั้งหลายจงมั่นอยู่ในความ
ซื่อสัตย์สุจริต ถือเอาประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เพราะคุณธรรมอันนี้เป็นมูลฐานอันสำคัญที่จะยังความเจริญ
และความเป็นปึกแผ่นแก่สังคมเป็นบ่อเกิดแห่งความสามัคคีกลมเกลียว ความซื่อสัตย์สุจริตที่ว่านี้ หมายถึง
ความสุจริตซื่อตรงต่อหน้าที่การงาน ต่อตนเองและต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์ไม่เอารัดเอาเปรียบ สำหรับ
ท่านที่ใช้วิชากฎหมาย ย่อมกินความถึงการรักษาความเป็นธรรม ไม่บิดเบือนความหมายของตัวบทกฎหมาย
เพื่อประโยชน์ของตนเองด้วย ความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นเสมือนหนึ่งเกราะคุ้มภัยแก่ท่านตลอดไป ดังบทพระราช
นิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ว่า

“สุจริตคือเกราะบัง สาตราพ้อง”

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ท่านทั้งปวง จงประสบความสำเร็จและความเจริญทั้งในส่วนตัวและ
กิจการงานที่แต่ละท่านดำเนินอยู่นั้น.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๙๗

ตามที่อธิการบดี ได้แถลงกิจการที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินมาในรอบปีการศึกษา พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้น ข้าพเจ้า มีความยินดีที่ได้ทราบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอันเป็นสถานอุดมศึกษา ได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นเป็นลำดับ นิสิต ผู้จบการศึกษาชั้นปริญญาและอนุปริญญาในวิชาสาขาต่าง ๆ ก็มีจำนวนมาก เป็นที่หวังได้ว่า ประเทศของเรา จะได้พลเมืองที่มีความรู้ดีเป็นกำลังของบ้านเมืองเพิ่มขึ้น

ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษา และจะได้ออกไปประกอบกิจการงานเริ่มต้นชีวิตใหม่ของท่านนั้น ข้าพเจ้า ขอฝากคติไว้เป็นเครื่องกำกับใจ มีคุณธรรมข้อหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งท่านต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ คือ ความ ลัทธิสุจริต ประเทศบ้านเมืองจะวัฒนาถาวรอยู่ได้ ก็ย่อมอาศัยความลัทธิสุจริตเป็นพื้นฐาน ท่านทั้งหลายจะออกไปรับราชการก็ดี หรือประกอบกิจการงานส่วนตัวก็ดี ขอให้มั่นอยู่ในคุณธรรมทั้ง ๓ ประการ คือ สุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชน และสุจริตต่อหน้าที่ ท่านจึงจะเป็นผู้ที่ควรแก่การสรรเสริญของมวลชนทั่วไป

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อท่านทั้งหลาย ในเกียรติที่ท่านได้รับ ณ ท่ามกลางสันนิบาตนี้ และขอให้ท่าน จงรำลึกถึงเกียรตินี้ และรักษาไว้ด้วยความลัทธิสุจริต ให้สมกับพุทธภาษิต ว่า “คนยอมได้เกียรติคือชื่อเสียง เพราะความลัทธิ”

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงประสบความสันติสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
พระราชทานในวันพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๓๗

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญานิตมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบตามรายงานว่าในรอบปีการศึกษา ๒๕๓๖-๓๗ กิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เจริญขึ้นเป็นลำดับ

การเกษตรกรรมนั้นสำคัญมาก ในปัจจุบันนี้นานาประเทศเกือบทั่วโลกต่างมุ่งหน้าทำนุบำรุงส่งเสริมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญ ในอันที่จะนำความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมาสู่ประเทศของตน ดังที่ท่านทั้งหลายย่อมทราบอยู่ดีแล้ว สำหรับประเทศไทยเราก็เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ เวลานี้รัฐบาลก็ได้มีแนวทางที่จะส่งเสริมทำนุบำรุงการเกษตรกรรมทุกสาขา ให้เป็นหลักรากฐานการเศรษฐกิจของชาติ เช่น ปรับปรุงการผลิตข้าว เร่งรัดและส่งเสริมการทำพืชไร่ และการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการผลิตผลต่าง ๆ ที่จะประกอบช่วยเหลือการอุตสาหกรรม เป็นต้น

ฉะนั้นขอให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้ จงพยายามนำวิชาที่ท่านได้ศึกษามาแล้วทุกสาขา ซึ่งล้วนแต่เป็นคุณประโยชน์เกี่ยวแก่การเกษตรและการเศรษฐกิจโดยตรง ไปใช้ให้บังเกิดประโยชน์ กับขอให้พยายามแสวงหาวิชาความรู้เพิ่มเติมและค้นคว้าวิทยาการแผนใหม่ ๆ มาใช้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ประเทศชาติอันเป็นที่รักของเราจักได้เจริญก้าวหน้าทันเทียมกับประเทศที่มีการเกษตรกรรมเจริญแล้วอย่างทันสมัย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขอขอบใจบรรดาท่านที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ และขออวยพรให้ประสบความสำเร็จสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

หมายเหตุ ๑. พิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร จัดขึ้นวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๓๗ ณ ตึกห้องสมุดกลาง ปัจจุบันคือ อาคารศูนย์พัฒนาและวางแผนการเกษตรของอาเซียน

พระราชดำรัส
การพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๗

ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีประสาทปริญญาและประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในวันนี้

ตามรายงานของอธิการบดีนั้น ปรากฏว่าการศึกษามหาวิทยาลัยนี้ได้รับการปรับปรุงเป็นลำดับมา จนในชั้นหลังนี้ก็ขยายการศึกษา เพิ่มคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และมีแผนกวารสารศาสตร์อีกด้วย ซึ่งล้วนมุ่งให้นักศึกษาได้รับความรู้ในวิทยาการแขนงต่าง ๆ มากขึ้น เพื่อได้เป็นกำลังและประโยชน์แก่บ้านเมืองและประชาชนได้เหมาะสมแก่กาลสมัย

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดี แก่บรรดาท่านที่ได้สำเร็จการศึกษา จนได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยในวาระนี้ และใคร่ขอฝากข้อเตือนใจแก่ท่านสักหน่อยว่า ในการใช้วิชาความรู้ดำเนินอาชีพต่อไปข้างหน้า ควรคำนึงถึงเกียรติแห่งวิชาชีพนั้น ๆ ให้มาก จงได้พึงเล็งถึงประโยชน์ของส่วนรวมด้วย ไม่ว่าท่านจะรับราชการหรือดำเนินอาชีพเป็นส่วนตัว การใช้วิชาความรู้ที่ได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้ ด้วยความซื่อตรงสุจริต จะเป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองของเราได้มาก เฉพาะท่านที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับวิชากฎหมายและอาชีพทนายความนั้น ถ้าได้ช่วยกันใช้วิชาชีพด้วยดีแล้วยังจะเป็นทางส่งเสริมให้การศาลยุติธรรมของเราอยู่ในระดับสูงอันพึงปรารถนา

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงมีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๘

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่มาร่วมในงานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
ในวันนี้

ตามรายงานของนายกรรมการ ปรากฏว่า ในปีนี้ได้มีผู้สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาและอนุปริญญา
เป็นจำนวนมาก นับว่ามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้ดำเนินการอบรม ให้การศึกษาผลิตผู้มีวิชาชีพลักษณะต่าง ๆ
ของการประกอบโรคศิลปะ เพื่อไปทำการป้องกันและบำบัดโรคช่วยส่งเสริมสวัสดิภาพให้แก่ประชาชนมากขึ้นอีก
นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากแก่ประเทศชาติ ข้าพเจ้าขอขอบใจกรรมการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของ
มหาวิทยาลัยทุกฝ่ายที่ได้ตั้งใจพยายามปฏิบัติหน้าที่เป็นผลสำเร็จด้วยดีตลอดมา

สำหรับปีนี้จะเห็นได้ว่า ได้มีการก่อสร้างเพิ่มเติมอาคารของมหาวิทยาลัยตามความจำเป็นสำหรับ
การศึกษาชั้นหลายอาคาร โดยใช้เงินในงบประมาณประจำปี ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยที่รัฐบาลได้
สนับสนุนช่วยเหลือแก่สถานการศึกษาแห่งนี้ กับขอขอบใจผู้ที่มีจิตศรัทธาอุทิศเงินให้เป็นทุน เพื่อส่งเสริมการศึกษา
และช่วยเหลือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรวมทั้งองค์การต่างประเทศที่ได้ให้อุปการะต่าง ๆ โดยทั่วกัน

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้แจ้งวัตถุประสงค์ของทุนที่ข้าพเจ้าได้ให้ไว้แก่มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์นี้ ก็โดย
ปรารถนาที่จะอุดหนุนเกื้อกูลแก่คนไทยที่ได้ศึกษาวิชาสำเร็จจากมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เป็นอย่างดีปีละหนึ่งคน
ให้ได้มีโอกาสไปศึกษาวิชาแพทย์เพิ่มเติมในต่างประเทศเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อจะได้มา
ช่วยส่งเสริมสวัสดิภาพให้แก่ประชาชนต่อไป

บัณฑิตใหม่และผู้ที่ได้รับอนุปริญญาในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีและขอชมเชยที่ได้พยายามศึกษา
มาจนสำเร็จ พร้อมทั้งจะไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ขอให้ทุกคนจงรำลึกถึงอุดมคติของวิชาชีพที่มุ่งหวังจะบำบัดทุกข์
ส่งเสริมความสุขแก่ประชาชนเหนือสิ่งอื่นใด และรักษามรรยาทของการประกอบอาชีพโดยเคร่งครัด จงหมั่น
ฝึกฝนตนเองให้ทันสมัยในวิทยาการประกอบโรคศิลปะอยู่เสมอ ถ้าทุกคนปฏิบัติเช่นนี้ได้จะเป็นการเชิดชูเกียรติแก่
มหาวิทยาลัยนี้และวิชาชีพของตนตลอดไป

ในที่สุดนี้ ขออำนาจคุณพระรัตนตรัยจงดลบันดาลให้กรรมการ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่
และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ตลอดจนบรรดาผู้มีจิตศรัทธาให้ทุนและอุปการะการศึกษาแก่
มหาวิทยาลัยนี้ ประสบความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

เท่าที่ได้ทราบและได้สังเกตเป็นลำดับมา และโดยเฉพาะรอบปีการศึกษา ๒๔๙๐ ซึ่งอธิการบดีได้แถลงกิจการที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินมาแล้วนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นการก้าวหน้าขึ้นไปสู่ความเจริญเป็นลำดับ ทั้งในจำนวนผู้ศึกษาที่บรรลุสำเร็จมากขึ้น และผู้ศรัทธาบริจาคเงินให้เป็นทุนการศึกษาก็เพิ่มขึ้น จึงเป็นอันหวังได้ว่ามหาวิทยาลัยนี้เป็นอุปกรณ์อันหนึ่งที่จะทำให้ประเทศชาติรุ่งเรืองมั่นคงสมบูรณ์ต่อไป

ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาแล้วนี้ จะต้องออกไปรับราชการหรือประกอบอาชีพเป็นส่วนตัว อย่างไรก็ดี ท่านจะใช้แต่ความรู้ที่ท่านได้ไปนี้อย่างเดียวเป็นเครื่องมือสำหรับประกอบการทำงานเท่านั้นหาพอไม่ เมื่อปีที่แล้วมาข้าพเจ้าได้เตือนผู้สำเร็จการศึกษารุ่นก่อนให้ยึดคุณธรรมสำคัญข้อหนึ่งเป็นเครื่องกำกับใจไม่ว่าจะทำอะไร คุณธรรมข้อนั้นก็คือ ความสุจริต ท่านจะต้องสุจริตต่อบ้านเมือง สุจริตต่อประชาชน และสุจริตต่อหน้าที่ ณ บัดนี้ข้าพเจ้าใคร่จะให้คิดเพิ่มขึ้นอีกอย่างหนึ่ง คือ นอกจากความรู้และความสุจริตประจำตัวแล้ว ท่านควรมีหรือตั้งจุดหมายให้แน่วแน่ในการทำงานที่จะกระทำนั้น แล้วใช้ความคิดไตร่ตรองว่าจะทำอะไรบ้าง กิจการที่กระทำหรือดำเนินอยู่นั้นจึงจะเจริญก้าวหน้า เกิดประโยชน์งอกงามยิ่งขึ้น การหัดใช้ความคิดให้เป็นระเบียบตรงตามแนวทาง หรือจุดหมายที่ได้ตั้งไว้ นั้น เป็นความต้องการอยู่ในปัจจุบันนี้ ถ้าไม่ใช้ความคิด ผลงานเคยได้อย่างไรก็ได้เพียงแค่นั้นเองเป็นงานที่ล่าช้า ตัวท่านเองก็จะเป็นคนล่าช้า ประเทศชาติของท่านก็จะไม่ก้าวหน้าให้ทันสมัย และการใช้ความคิดตั้งว่าจำเป็นจะต้องใช้สติควบคุม มิฉะนั้น ก็จะเป็นความคิดที่ฟุ้งซ่านซึ่งประเทศชาติไม่พึงปรารถนา

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านได้มีความสามารถศึกษาสำเร็จในมหาวิทยาลัย นับเป็นเกียรติสำคัญตอนหนึ่งในชีวิต ซึ่งเชื่อมั่นว่า ท่านจะรักษาเกียรติที่ท่านได้รับในท่ามกลางสันนิบาตนี้ไว้ได้ดีทุกวิถีทาง คือ จะทำอะไรจะต้องนึกถึงเกียรติของท่านอยู่เสมอ และหวังว่าท่านจะใช้ความรู้ ความคิด และความสุจริตปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นกำลังของประเทศชาติต่อไป

ในที่สุดนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาแล้ว พร้อมทั้งท่านที่มาประชุมอยู่ ณ ที่นี้ จงประสบ จตุรพิธพร ประกอบด้วยความเกษมศานติสำราญทุกเมื่อทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาในวันนี้

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทราบจากรายงานว่า ในรอบปีการศึกษา ๒๕๕๗-๕๘ นี้ กิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ

สำหรับท่านผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิต ข้าพเจ้าขอเตือนว่า จงพยายามเอาวิชาที่ได้ศึกษาเล่าเรียนนมาไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองให้เต็มที่ ประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามาทุกสาขาล้วนแต่เป็นคุณประโยชน์แก่การกสิกรรม และการเศรษฐกิจของประเทศโดยตรง ดังนั้น โอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกันสร้างชาติบ้านเมืองในด้านนี้จึงมีอยู่มากมาย ขอให้ท่านทั้งหลายจงพยายามช่วยกันทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด และในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีนั้น นอกจากต้องใช้ความรู้ ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง มีศีลธรรม มีสติสัมปชัญญะ ประพฤติตนแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควร วางตนให้สมเกียรติ เป็นผู้ที่ควรแก่การนับถือ

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอเตือนว่า แม้ท่านจะได้เรียนสำเร็จตามหลักสูตรจนได้รับปริญญาแล้วก็ดี ขอให้เข้าใจว่านี่เป็นเพียงขั้นต้นของการศึกษาเท่านั้น ท่านจงพยายามศึกษาและฝึกฝนตนเองต่อไป เพราะสรรพวิทยาการด้านสาขาวิทยาศาสตร์ทั้งหลายนั้น การทดลองค้นคว้าช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ ถ้าท่านไม่ศึกษาเพิ่มเติมไว้ ต่อไปไม่ช้าท่านจะล้าสมัย

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ทุกๆ ท่าน ณ ที่นี้ จงมีความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๘

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความพอใจที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญา และมอบประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกครั้งหนึ่ง

ขอแสดงความยินดีด้วยกับทุก ๆ ท่าน ที่ประสบผลสำเร็จในการศึกษา ได้รับเกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัย ในโอกาสนี้ หวังว่าแต่ละท่าน คงจะนำความรู้ที่ได้มา ไปใช้ให้ชอบด้วยกาลเทศะ โดยมันอยู่ในศีลธรรม ที่ได้รับอบรมมาแล้ว เพื่อเป็นผลดีแก่ชาติบ้านเมือง และแก่ตนเอง สมตามเจตจำนงของมหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การศึกษาและอบรมแก่ท่านนั้นทุกประการ

ขอความสุขสวัสดิ์ถึงมีแก่ท่านทั้งปวง.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้าพเจ้าได้ฟังรายงานที่อธิการบดีอ่านมาแล้วก็แลเห็นว่า ในพุทธศักราช ๒๕๕๘ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านจำนวนนักศึกษา วิชาการและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ประชาชนก็มีจิตใจร่วมมือเป็นกำลังช่วยเหลือให้มหาวิทยาลัยนี้เจริญยิ่ง ๆ ขึ้น ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีเป็นอันมาก

นิสิตทั้งหลายที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ต่อไปนี้ก็ต้องออกไปทำมาหาเลี้ยงชีพให้เป็นหลักฐาน จึงใคร่ขอเตือนว่า การที่จะประกอบกิจใด ๆ ให้เจริญเป็นผลดีนั้น ย่อมต้องอาศัยความอดุสาหะพากเพียร และความซื่อสัตย์สุจริตเป็นรากฐานสำคัญ ประกอบกับจะต้องเป็นผู้มีจิตใจเมตตากรุณาไม่เบียดเบียนผู้อื่น และพร้อมที่จะบำเพ็ญประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมตามโอกาสอีกด้วย ถ้าปฏิบัติได้ดังนี้ การงานของท่านก็จะสำเร็จสมความปรารถนาทุกประการ

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ผู้ที่ได้รับปริญญาและอนุปริญญา พร้อมทั้งท่านที่ได้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงประสบความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ข้าพเจ้าและพระราชินี รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ทราบจากรายงานว่าในรอบปีการศึกษา ๒๕๕๘-๒๕๕๙ นี้ กิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ

สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษา เป็นบัณฑิต ข้าพเจ้าขอเตือนว่า จงพยายามนำวิชา ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ แก่บ้านเมืองให้เต็มที่ ประเทศไทย เป็นประเทศกสิกรรม วิชาที่ท่านได้ศึกษามา ทุกสาขาล้วนเป็นประโยชน์ แก่การกสิกรรมและเศรษฐกิจ ของประเทศโดยตรง ดังนั้น โอกาสที่ท่านทั้งหลาย จะช่วยกัน ทะนุบำรุงบ้านเมืองในด้านนี้จึงมีอยู่มาก ขอให้ท่านทั้งหลาย จงพยายามช่วยกัน ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด การที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีได้นั้น นอกจากความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องเป็นผู้ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต และการตั้งตนไว้ในทางที่ชอบที่ควร สมเกียรติด้วย

อนึ่ง แม้ท่านจะได้เรียนจบหลักสูตร จนได้รับปริญญาแล้วก็ดี ขอให้เข้าใจว่า นี่เป็นเพียงขั้นต้น ของการศึกษาเท่านั้น ท่านจงพยายามศึกษา และฝึกฝนตนเองต่อไป เพราะสรรพวิทยาการ ด้านสาขาวิทยาศาสตร์ทั้งหลายนั้น การทดลองค้นคว้า ย่อมช่วยให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้น ถ้าท่านไม่ศึกษาเพิ่มเติมไว้ ต่อไปไม่นาน ท่านก็จะเป็นคนล้าสมัย

ในที่สุดนี้ ขออวยพร ให้ทุกท่านมีความสุข ความเจริญ จงทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและประกาศนียบัตร
ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีประสาทปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรแก่นักศึกษา
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อีกวาระหนึ่ง

ข้าพเจ้ามีความสนใจและพอใจในกิจกรรม ซึ่งมหาวิทยาลัยนี้ได้ดำเนินปฏิบัติตามที่อธิการบดีได้รายงาน
มาแล้วนั้นเป็นอันมาก และขอแสดงความยินดีแก่บรรดาท่านผู้สำเร็จการศึกษา จนได้รับเกียรติจากสถานการ
ศึกษาชั้นสูงแห่งนี้ ในวันที่

สำหรับนักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยนั้น ต่างก็จะได้มีอาชีพเป็นบุคคลชั้นนำของประเทศไทย
ตามสาขากิจการต่าง ๆ ในอนาคต ภาระความรับผิดชอบเพื่อความเจริญก้าวหน้าของชาติ จึงตกอยู่แก่ท่าน
มิใช่น้อย ฉะนั้น เมื่อท่านได้รำลึกและใคร่ครวญอยู่เสมอในทางที่จะนำไปสู่ คือ ความรู้ กอปรด้วยความ
สามารถออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นอย่างมากที่สุดเป็นหน้าที่ประจำวันแล้ว จักบังเกิดผลานิสงส์
นำความรุ่งเรืองมาสู่ประเทศชาติอย่างแน่นอนอนมิต้องสงสัย

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งปวงผู้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงมีความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๔๙๙
วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๐

ได้ฟังรายงานแสดงกิจการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งอธิการบดีอ่านมาแล้ว แสดงว่าการทำงานของมหาวิทยาลัยได้เป็นไปในระดับอันเจริญเสมอมา แสดงว่าบ้านเมืองเราจะเฟื่องฟูไปด้วยผู้ได้รับการศึกษาชั้นสูงมากขึ้น อันเป็นสัญลักษณ์แห่งอารยะประเทศโดยสมบูรณ์ ข้าพเจ้ามีความยินดียิ่ง

บรรดาผู้ได้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงแล้ว จะต้องออกไปทำการงานด้วยกันทั้งนั้นจะเป็นงานส่วนตัวหรือราชการก็ตามถ้างานที่ท่านั้นเจริญดีงามก็ย่อมเป็นปัจจัยให้ประเทศชาติรุ่งเรืองขึ้นด้วย แต่ท่านที่จะไปประกอบกิจการงานให้เป็นประโยชน์แก่ตนและประเทศชาตินั้น ตัวท่านเองจะต้องเป็นผู้มีความสามารถ คือ ทำหน้าที่ใดก็ให้งานนั้นสำเร็จดังความมุ่งหมายท่านจะต้องเป็นผู้มีน้ำใจหนักแน่นใช้ความพิจารณาด้วยเหตุผลไม่ใช่ไร้สติสัมปชัญญะพลอยตามหมู่มาให้เขานำไปในวิถีทางใด ๆ ท่านจะต้องเป็นตัวของท่านเองใช้วิทยาการที่ได้ร่ำเรียนมา เลือกปฏิบัติแต่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมคือประเทศชาติเสมอไป ไว้เกียรติของท่านด้วยความสุจริตต่อการทำงาน ต่อบุคคลและคนทั่วไป อย่าให้ใครเขาหยามว่าเป็นคนไร้เกียรติ

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านได้รับเกียรติในการที่ท่านเป็นบุคคลที่ได้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้หวังว่า ท่านจะเป็นผู้ดำรงตนและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ สมเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

ในที่สุดนี้ ขอให้นักศึกษาที่สำเร็จแล้ว กับผู้ที่ได้มาร่วมในสโมสรสันนิบาตนี้ จงประสบแต่ความสุขความเจริญพร้อมด้วยจตุรพิรพรเสมอไปเทอญฯ

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรแก่นิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐

ได้ฟังรายงานแสดงกิจการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งอธิการบดีอ่านมาแล้วแสดงว่าการทำงานของมหาวิทยาลัยได้เป็นไปในระดับอันเจริญเสมอมา แสดงว่าบ้านเมืองเราจะเพียบพูนไปด้วยผู้ได้รับการศึกษาชั้นสูงมากขึ้น อันเป็นสัญลักษณ์แห่งอารยประเทศโดยสมบูรณ์ ข้าพเจ้ามีความยินดียิ่ง

บรรดาผู้ได้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงแล้ว จะต้องออกไปทำการงานด้วยกันทั้งนั้นจะเป็นงานส่วนตัวหรือราชการก็ตามถ้างานที่ทำนั้นเจริญดีงามก็ย่อมเป็นปัจจัยให้ประเทศชาติรุ่งเรืองขึ้นด้วย แต่ท่านที่จะไปประกอบกิจการงานให้เป็นประโยชน์แก่ตนและประเทศชาตินั้น ตัวท่านเองจะต้องเป็นผู้มีความสามารถ คือ ทำหน้าที่ใดก็ให้งานนั้นสำเร็จดังความมุ่งหมายท่านจะต้องเป็นผู้มีน้ำใจหนักแน่น ใช้ความพิจารณาด้วยเหตุผล ไม่ใช่ไร้สติสัมปชัญญะพลอยตามหมู่มาให้เขานำไปในวิถีสองสามใด ๆ ท่านจะต้องเป็นตัวของท่านเองใช้วิทยาการที่ได้ร่ำเรียนมาเลือกปฏิบัติแต่ที่เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมคือประเทศชาติเสมอไป ไว้เกียรติของท่านด้วยความสุจริตต่อการทำงาน ต่อบุคคล และคนทั่วไป อย่าให้ใครเขาหยามว่าเป็นคนไร้เกียรติ

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านได้รับเกียรติในการที่ท่านเป็นบุคคลที่ได้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้หวังว่า ท่านจะเป็นผู้ดำรงตนและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ สมเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป

ในที่สุดนี้ ขอให้นักศึกษาที่สำเร็จแล้ว กับผู้ที่ได้มาร่วมในสโมสรสันนิบาตนี้ จงประสบแต่ความสุขความเจริญพร้อมด้วยจตุรพิธพรเสมอไป เทอญฯ

พระบรมราชโองการ
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๐๐

ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้ทราบจากรายงานว่า กิจกรรมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ

การเกษตรมีความสำคัญสำหรับประเทศไทยเพียงไร ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้ว การที่นักศึกษาได้เรียนสำเร็จได้รับปริญญาและอนุปริญญาเป็นจำนวนมากทั้งนี้ ย่อมเป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง

ข้าพเจ้าใคร่จะขอเตือนไว้ ณ ที่นี้ด้วยว่า ในการที่จะเอาหลักวิชาที่ได้เล่าเรียนไปใช้เพื่อประกอบกิจการงานต่อไปนั้น ควรจะคำนึงถึงสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นที่ แลถึงผลสะท้อนอันอาจมีขึ้น โดยเฉพาะในประการต่าง ๆ จะได้เป็นหลักประกันว่า กิจกรรมงานที่จะทำขึ้นนั้น ได้พิจารณาศึกษาโดยรอบคอบในทุก ๆ ด้านแล้ว ชอบด้วยหลักปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของประเทศเรา

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาในการที่องค์การมูลนิธิและบุคคล ได้ให้ความสนับสนุนเกื้อกูลแก่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หวังว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้จะเจริญโดยรวดเร็วต่อไปในภายหน้า

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ทุก ๆ ท่าน จงมีความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและประกาศนียบัตร
ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๐

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีประสาทปริญญาบัตรและประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นี้อีกวาระหนึ่ง เรายอมรับด้วยความพอใจในกิจการต่าง ๆ ตามรายงานของผู้รักษาการแทนอธิการบดี ซึ่งทางการของมหาวิทยาลัยได้พยายามปฏิบัติ และดำเนินมาเพื่อวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัย ทั้งขอแสดงความยินดีด้วยกับบรรดาท่านที่ได้รับเกียรติเทิดทูนคุณวุฒิและวิถยฐานะจากมหาวิทยาลัยในวันนี้ทุก ๆ ท่านโดยทั่วกัน

ในส่วนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งต่างก็จะได้แยกย้ายกันไปประกอบอาชีพในสาขาต่าง ๆ ใช้ความรู้ที่ได้รับมาให้เป็นที่ประโยชน์แก่สังคมและชาติบ้านเมืองนั้น ข้าพเจ้าใคร่ฝากข้อคิดสักเล็กน้อยไปประกอบการพิจารณาของท่านด้วย อันสิ่งทีเรียกกันว่า “อุดมคติ” นั้น ก็คือมโนภาพหรือความนึกคิดถึงความดีความงามอันเลอเลิศในสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งถ้าเป็นไปตามมโนภาพนั้นแล้ว ก็จะจัดว่าเป็นของที่ดีที่งามเลิศด้วยประการทั้งปวงกล่าวโดยทั่วไป มนุษย์เราย่อมปรารถนาจะประสบแต่สิ่งที่ดีงามเจริญตาเจริญใจ จึงควรจะได้มีอุดมคติด้วยกันทั้งนั้น แต่หากควรเป็นไปในทางไม่ก่อความเบียดเบียนแก่ผู้อื่น โดยพึงเล็งถึงประโยชน์สุขของผู้อื่นหรือส่วนรวมด้วยการเล็งผลดีหรืองามเลิศตั้งว่านี้ ถ้าหากเป็นไปเพียงแต่เพื่อประโยชน์สุขของตนเองเท่านั้น และเป็นการเบียดเบียนประโยชน์สุขของผู้อื่นแล้ว ก็จะกลายเป็นความเห็นแก่ตัวหาควรได้ชื่อว่า “อุดมคติ” ไม่ การประกอบสร้างอุดมคติขึ้นนั้น ย่อมกินเวลา ในบางกรณีอาจได้เริ่มประกอบสร้างกันขึ้นแต่อายุยังน้อย ในบางรายอาจมีอุดมคติขึ้นเมื่อเติบโตอายุมากแล้ว แต่สำหรับท่านที่ผ่านการศึกษานี้แล้ว ควรจะต้องได้มีได้ยึดอุดมคติประกอบการที่จะปฏิบัติสิ่งใดไปในภายหน้าด้วย ข้อสำคัญนั้นควรต้องเป็นตัวของตัวเอง ยึดถืออุดมคติซึ่งชอบด้วยศีลธรรมอันดีทั้งในแง่ความนึกคิดและในทางปฏิบัติ มิใช่ยอมรับทำตามอุดมคติของผู้อื่นโดยมิได้พิจารณาให้ถ่องแท้ ถ้าทุกคนมีอุดมคติอันดีตั้งว่า และต่างปฏิบัติตามโดยสุจริตใจ พึงเล็งถึงประโยชน์สุขอันแท้จริงของส่วนรวมกันแล้ว ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าจะเป็นผลดี ส่งเสริมความสุขความเจริญของประเทศชาติ ซึ่งก็จัดว่านำความเจริญมาสู่แต่ละคนและตนเองด้วย แม้หากชาติบ้านเมืองต้องเสื่อมหรือสลายลงแล้ว ประโยชน์สุขส่วนบุคคลจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งปวงผู้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงมีความเจริญและได้รับความความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๑

ตามรายงานแสดงกิจการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อธิการบดีได้แถลงมานั้น แสดงว่า การงานของมหาวิทยาลัยนี้ ได้ดำเนินไปในระดับอันเจริญตลอดมา เป็นข้อที่ควรยินดี

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยเป็นอย่างมาก แก่บรรดาท่านที่ผ่านการศึกษาชั้นสูงมารับเกียรติจากมหาวิทยาลัยในวาระนี้ และขอแสดงความหวังว่า แต่ละท่านจะดำรงและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองต่อไป

ข้าพเจ้าได้เคยมีโอกาสกล่าวถึงเรื่องความเป็นนิสิต และสังเกตว่า ท่านทั้งหลายก็เข้าใจในความหมายของความเป็นนิสิตนั้นแล้ว วันนี้ ข้าพเจ้าใคร่จะพูดถึงเรื่องความเป็นคน คนเรานั้นจะว่าไป ก็เป็นสัตว์ชนิดหนึ่งในบรรดาสัตว์ทั้งหลาย แต่มีการแตกต่างกันหลายประการ ประการที่สำคัญที่สุดก็คือ ความรู้ สัตว์อื่นทั้งหลายที่เกิดมาได้รับการฝึกสอนจากพ่อแม่ ก็เพียงแต่ให้รู้ถึงวิธีการดำรงความเป็นอยู่อย่างธรรมดาของสัตว์ หรืออาศัยสัญชาตญาณที่มีอยู่ในตัวนั้น ส่วนคนนั้น นอกจากความรู้ที่ได้รับมาตามธรรมชาติแล้ว ยังมีสติปัญญาที่จะค้นคว้าหาความรู้สืบต่อกันมาแต่บรรพบุรุษ มีตำรับตำราเป็นอันมาก ซึ่งได้เขียนไว้ให้คนชั้นหลังได้เรียนรู้ถึงวิชาการและขนบธรรมเนียมประเพณีอันชอบด้วยศีลธรรมปัญญา นี้แหละ เป็นสิ่งสำคัญที่คนจะต้องนำไปใช้ในทางที่ดีที่ชอบ ประกอบกับตำราและขนบธรรมเนียมประเพณีอันมีมาแต่โบราณกาลนั้น แต่ถ้านำเอาปัญญาไปใช้ในทางที่มีชอบปราศจากศีลธรรม คนก็จะเลวกว่าสัตว์

ท่านทั้งหลาย ก็นับว่าเป็นผู้ที่ได้รับการสั่งสอน อบรม ตามประเพณีนิยมดังกล่าวมาแล้ว และยังได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้ ก็เท่ากับได้มาขัดเกลาเพิ่มพูนความรู้เพื่อครองความเป็นคนด้วยดีต่อไป เป็นโอกาสพิเศษฉะนี้แล้ว จะปฏิบัติภารกิจใดที่ชอบที่จะใช้พิจารณาญาณตามความคิดเห็นของตัว ต้องเป็นผู้มีน้ำใจหนักแน่น เลือกรปฏิบัติแต่สิ่งที่จะเกิดประโยชน์อันชอบด้วยศีลธรรม และประเพณีนิยม ให้สมกับที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมานั้นเถิด

ในที่สุดนี้ ขอให้บรรดานักศึกษาซึ่งได้สำเร็จการศึกษาแล้วนี้ ตลอดจนทุกท่านที่ได้มาร่วมในงานประสาทปริญญา จงประสบความสุขความเจริญเพียบพร้อมด้วยจตุรพิธพรทั่วกัน.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๐๑

ข้าพเจ้ายินดีที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีประสาทปริญญา และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อีกรวาระหนึ่ง และมีความพอใจนักที่การศึกษาและกิจการของมหาวิทยาลัยได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ

ในส่วนนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จนั้น ก็ขอแสดงความยินดีร่วมด้วย โอกาสที่ท่านทั้งหลายจะช่วยกัน
ทำนุบำรุงบ้านเมืองในด้านกสิกรรม และเกษตรกรรมยังมีอยู่มาก ขอท่านจงใช้วิชาความรู้ที่ได้ศึกษามาให้เกิดประโยชน์
ทั้งพยายามฝึกฝนตนเอง เพื่อได้ความรู้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นต่อไป เพราะบรรดาวิทยาการทุกแขนงย่อมวิวัฒนาการ
ต่อไปอยู่เสมอ อันเป็นผลจากการค้นคว้าเพิ่มเติม จงมีความซื่อสัตย์สุจริตขยันหมั่นเพียรในการทำงาน มั่นอยู่ใน
ศีลธรรมอันดี เพื่อเป็นเกียรติและเป็นศรีแก่ตัวท่านเองและสถานศึกษาแห่งนี้.

ขอความสุขสวัสดิ์จงมีแก่ท่านทั้งปวงทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและประกาศนียบัตร
ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง ในกิจการและความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย ดังที่อธิการบดีได้รายงานมาแล้วนั้นเป็นที่พอใจ และขอแสดงความยินดีต่อนักศึกษาผู้มีวิริยอุตสาหะพากเพียรเรียนดีจนสำเร็จการศึกษา และได้รับเกียรติจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงแห่งนี้ในวันนี้โดยทั่วกัน

ท่านทั้งหลายคงจะตระหนักอยู่แล้วว่า คนเรานั้นย่อมต้องมีภาระรับผิดชอบต่อตนเองต่อวงศ์ตระกูล และต่อประเทศชาติ ในฐานะพลเมืองดี ฉะนั้น สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปนี้ ขอให้ใช้วิชาความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาให้เกิดประโยชน์แก่ตนและแก่ส่วนรวมยิ่งขึ้นตลอดไป อย่างนี้เฉยเฉื่อยชาหยุดอยู่กับที่ กับขอให้ติดตามวิวัฒนาการต่าง ๆ ของบ้านเมืองและของโลก ให้เป็นผู้มีหูตาสว่างอยู่เสมอ หากปฏิบัติได้ดังนี้ก็จะได้รับแต่ผลดีและทั้งจะเป็นแบบอย่างแก่นุชนรุ่นหลังต่อไปอีกด้วย

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งปวงผู้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงมีความเจริญและประสบความสำเร็จความผาสุกสวัสดิ์เป็นนิรันดร์.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๒

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มีโอกาสมาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง เมื่อได้ฟังรายงานของอธิการบดีก็มีความพอใจมากที่กิจการของมหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี ข้อที่น่าภูมิใจก็คือ มหาวิทยาลัยนี้ยังคงเป็นที่นิยมเลื่อมใสโดยทั่วไปของวงการแหล่งต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนนักเรียนที่ได้รับเข้าและสำเร็จการศึกษา และการอนุเคราะห์ส่งเสริมที่มหาวิทยาลัยได้รับอยู่จากแหล่งต่าง ๆ นั้นเป็นลำดับมา

ในส่วนผู้ที่ได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา และได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยนั้น ขอแสดงความยินดีร่วมด้วยทุกคน กับขอแสดงความหวังว่า แต่ละท่านจะใช้ความรู้ที่ได้มาให้เป็นคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองของเรา ความจริงได้เคยให้อิโวาทเช่นนี้มาหลายครั้งแล้ว แต่เมื่อมาคำนึงถึงวิธีจะนำเอาวิชาความรู้ไปใช้ประโยชน์ จะต้องอาศัยสิ่งใดบ้างแล้ว ก็เห็นว่าสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง คือ ภาษา การได้มาซึ่งวิชาความรู้ต้องอาศัยภาษา การนำวิชาความรู้ไปใช้ ก็ย่อมต้องอาศัยภาษาอีก เช่น เมื่อจะให้ปฏิบัติการใดก็ต้องออกคำสั่งเป็นต้น

ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนือง ๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยให้เป็นอย่างนี้ ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรม ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้วเป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเราทุกคน จึงมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้ ฉะนั้น จึงขอให้บรรดานิสิตและบัณฑิต ตลอดจนครูบาอาจารย์ได้ช่วยกันรักษาและส่งเสริมภาษา ซึ่งเป็นอุปกรณ์และหลักประกันเพื่อความเจริญวัฒนาของประเทศชาติ

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรแก่ทุกท่านให้มีความสุขความเจริญ ประกอบกรณียกิจเป็นผลดีแก่ตน และประเทศชาติทั่วกัน.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๐๒

ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้ทราบว่า กิจการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้เจริญมาเป็นลำดับ และ
ขอแสดงความยินดีด้วยกับผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับปริญญาและอนุปริญญาในวันนี้

อันวิชาความรู้ ที่ท่านทั้งหลายได้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยนี้ ทุก ๆ สาขาต่างก็มุ่งจะช่วยฟื้นฟูเกษตรกรรม
ของประเทศให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น เพื่อได้มีอาหารเครื่องบริโภค อุปโภค เพียงพอภายในประเทศ และเหลือเกิน
เหลือใช้ จำหน่ายเป็นสินค้าออกจากประเทศ เป็นทางส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ถ้าสิ่งทีผลิตขึ้นมา
มีคุณภาพดี ก็เป็นประโยชน์มาก ควรแก่การบริโภคและเป็นที่ยอมรับ หากจำหน่ายเป็นสินค้าก็จะได้ราคาดีขึ้นด้วย

ฉะนั้น จงช่วยกันส่งเสริมและรักษาคุณภาพ ของสิ่งทีจะผลิตได้ จากเกษตรกรรมนั้น ให้ได้ของดี
ถึงขนาดเถิด แม้การทีจะผลิตให้ได้สิ่งทีมีคุณภาพดี อาจต้องอาศัยการทดลองและค้นคว้าประกอบด้วย แต่ที
เป็นเรื่องทีควรกระทำ

อนึ่ง ในการทีท่านทั้งหลาย จะนำวิชาทีได้ศึกษาไปใช้นั้น ก็นำใช้วิจารณ์ญาณให้รอบคอบ เล็งดูผลได้
ผลเสียทุกแง่ทุกมุม เพราะในบางกรณีอาจอำนวยผลเฉพาะหน้าหรือเฉพาะเวลา แต่อาจเกิดผลเสียแก่ส่วนรวม
ต่อไปก็ได้ ข้อคิดของข้าพเจ้ามีอยู่ดังว่ามานี้

ข้าพเจ้าขออนุโมทนา ในการทีองค์การ มูลนิธิ และบุคคล ได้ให้ความสนับสนุนเกื้อกูลแก่มหาวิทยาลัยนี้
เป็นลำดับมา ขออวยพรให้ทุกท่าน จงมีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
วันอังคาร ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๐๒

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในงานพิธีมอบปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาในวันนี้ และขอขอบใจสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่ได้ให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตแก่ข้าพเจ้า

เป็นที่น่าพอใจมากที่ได้ทราบว่า กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามปรับปรุงกิจการของสถานศึกษาแห่งนี้ ให้เจริญมาเป็นลำดับ การฝึกหัดครูและการฝึกหัดเจ้าหน้าที่ศึกษาธิการย่อมเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา และขยายการศึกษาออกไปให้กว้างขวางในอนาคต การที่ได้มีผู้สำเร็จการศึกษาชั้นบัณฑิตเป็นจำนวนมากในวันนี้ ย่อมเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งสำหรับการศึกษาของประเทศเรา ข้าพเจ้าเชื่อว่า นิสิต-นักศึกษา ซึ่งสำเร็จการศึกษาไปในคราวนี้ คงจะได้มีคุณธรรม ศีลธรรม และวัฒนธรรมเป็นทุนอยู่ในตัวบ้างแล้ว แต่ในฐานะที่ต้องออกไปทำหน้าที่เป็นครูของผู้อื่น ท่านจำจะต้องสร้างสมธรรมะต่าง ๆ ให้เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น และรู้จักวางตัวให้สมกับเป็นผู้มีหน้าที่สั่งสอนและอบรมเยาวชน ควรจะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ และช่วยกันขจัดปัญหาเยาวชนให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว และส่งเสริมให้เยาวชนได้เป็นคนที่มีล้มมาชีพและความประพฤติดี เพื่อเป็นกำลังในการที่จะสร้างประเทศชาติต่อไป

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านสำเร็จการศึกษาไปแล้วตอนหนึ่ง และได้รับเกียรติอย่างสูงจากวิทยาลัยแห่งนี้ หวังว่าท่านคงจะได้บำเพ็ญตนให้สมกับเกียรติที่ได้รับในวันนี้ด้วย

ที่สุดนี้ ขอให้นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา กับผู้ที่ได้มาร่วมงานในวันนี้ จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ พร้อมด้วยจตุรพิธพรเสมอไป เทอญ.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๓

ในโอกาสที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อีกวาระหนึ่งในวันนี้ ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยกับทุก ๆ ท่านที่ได้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา ได้รับเกียรติจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงแห่งนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบถึงกิจการและความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย ตามที่อธิการบดีได้รายงานมาว่าได้ปรับปรุงและขยายการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ต่างคนก็จะได้แยกย้ายกันไปประกอบอาชีพตามสาขาต่าง ๆ ตามความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา และบำเพ็ญตนเพื่อเป็นแบบอย่างอันดีแก่ผู้อื่น จึงขอฝากข้อเตือนใจไว้ว่า การที่จะใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพต่อไปข้างหน้า ควรนึกถึงเกียรติและความซื่อตรงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมให้มาก บ้านเมืองจะเจริญรุ่งเรือง ก็ด้วยอาศัยคนดีที่มีความรู้ช่วยกันประกอบกิจการงาน ฉะนั้น บรรดานักศึกษาที่ได้รับเกียรติในวันนี้ จึงเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเจริญก้าวหน้าของชาติบ้านเมืองด้วยส่วนหนึ่ง

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งปวงผู้มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงประสบความเจริญและความสุขทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๓

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาอีกวาระหนึ่ง และขอขอบใจสภามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ที่ได้ให้ปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่เราทั้งสอง

ตามรายงานของอธิการบดีมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า ในปีนี้มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงกิจการบริหาร และการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าเป็นอันมาก และได้มีผู้สำเร็จการศึกษาและนักศึกษาในวิชาชีพประเภทต่าง ๆ เพิ่มจำนวนเป็นลำดับ ข้าพเจ้าขอขอบใจที่บรรดากรรมการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยทุกคนได้ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานอันเป็นผลให้มหาวิทยาลัยก้าวหน้าและเจริญยิ่งขึ้นอยู่เสมอ ทั้งขออนุโมทนาต่อบรรดาผู้มีจิตศรัทธาช่วยเหลือให้ทุนแก่นักศึกษา และส่งเสริมการศึกษาของมหาวิทยาลัยอันนับว่าได้บำเพ็ญคุณิย์เพื่อประโยชน์ส่วนรวมไว้ ณ ที่นี้ด้วย

โอกาสนี้ ขอแสดงความยินดีด้วยกับนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี ที่ทางมหาวิทยาลัยได้ยกย่องให้ปริญญากิตติมศักดิ์ไว้เป็นเกียรติ และต่อบรรดาบัณฑิต และผู้ที่ได้รับอนุปริญญาบัตรในวันนี้ ขอให้ทุกคนจงบำเพ็ญคุณิย์กิจอันดีงามในการที่จะได้ประกอบวิชาชีพประเภทต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพให้แก่ประชาชนต่อไป

อนึ่ง ขอตักเตือนให้บรรดาผู้ที่สำเร็จการศึกษาใหม่ทุกคน จงตั้งใจประกอบกิจการงานในหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ พยายามเพิ่มพูนความรู้ในศิลปวิทยาการให้ก้าวหน้าอยู่เสมอการกระทำความดีเท่านั้น ที่จะนำความสุขความเจริญมาสู่ตนเอง และเป็นการเชิดชูเกียรติแก่วิชาชีพ และแก่มหาวิทยาลัยแห่งนี้

ในที่สุดนี้ ขออวยพรให้กรรมการ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ บรรดาผู้ที่ได้รับเกียรติในวันนี้ และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ตลอดจนบรรดาผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทุนและช่วยเหลือแก่มหาวิทยาลัยนี้ จงประสบความสำเร็จความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๓

ในโอกาสที่ข้าพเจ้าและพระราชินีได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาและอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความยินดีด้วยกับนายกรัชมณฑรีที่ได้รับปริญญาภสิกรรม และลัตวบาลดุษฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย และแก่บรรดานิสิตที่ประสบผลสำเร็จในการศึกษา ได้รับเกียรติในวันนี้

ข้าพเจ้ามีความพอใจ ที่ได้ทราบจากรายงานของอธิการบดีว่า กิจการของมหาวิทยาลัยได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นในรอบปีการศึกษาที่แล้วมา และที่ได้มีการปรับปรุงการบริหารมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ขึ้นใหม่นั้น ก็หวังว่าจะช่วยให้กิจการของมหาวิทยาลัยนี้ได้ดำเนินไปเป็นผลดียิ่งขึ้น

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอแสดงความหวังว่า นิสิตที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งนับวันจะทวีจำนวนมากขึ้น เมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้ว ควรจะได้เตรียมตัวให้พร้อมในอันที่จะไปดำเนินงานอาชีพของตนรูปใด เพราะมหาวิทยาลัยก็ได้ประสาทวิชาทุกสาขาให้แล้วประการหนึ่ง เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยเราขึ้นอยู่กับเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นท่านต้องระลึกถึงภาระอันสำคัญยิ่งนี้อยู่เสมอ และช่วยกันฟื้นฟูเกษตรกรรมของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าไปโดยรวดเร็ว

ข้าพเจ้าขออนุโมนทนาในการที่องค์การ มูลนิธิ บริษัท ร้านค้าและบุคคล ได้ให้ความสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาแก่มหาวิทยาลัยนี้เป็นลำดับมา และขออวยพรแก่ทุก ๆ ท่านที่ได้มาร่วมชุมนุมกัน ณ ที่นี้ จงมีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๐๒
วันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๓

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้มอบปริญญาและรางวัลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถึงโอกาสที่ข้าพเจ้าจะได้แสดงความยินดีแก่ผู้ได้รับเกียรติในวันนี้ โดยเฉพาะ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งได้รับปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ตลอดจนนิสิตทั้งหลายผู้ซึ่งสำเร็จวิชาต่าง ๆ ข้อที่น่ายินดีอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความสนใจเอาใจใส่ของประชาชนที่ได้สนับสนุนมหาวิทยาลัยนี้เป็นอย่างดีตลอดมา จำนวนทุนต่าง ๆ ก็มีผู้บริจาคเพิ่มเติม ทำให้มหาวิทยาลัยนี้จะสามารถรับนิสิตจำนวนมากขึ้น การศึกษาของชาติก็จะเจริญก้าวหน้ายิ่ง เมื่อปีที่แล้วข้าพเจ้าได้พูดถึงเรื่องภาษาว่าเป็นสมบัติของชาติที่ควรรักษาและส่งเสริม ภาษานั้นเป็นอุปกรณ์สำคัญสำหรับหาความรู้ ซึ่งหมายถึงความก้าวหน้าของคน อุปกรณ์สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือประเพณี ประเพณีนั้นหมายถึงแบบแผน หรือขนบธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา การสิ่งใดที่ริเริ่มขึ้นแล้ว ได้รับความนิยมถือปฏิบัติตามกันต่อไป จัดว่าเป็นประเพณี คนเราจะดำเนินชีวิตก็ต้องมีแบบแผนเป็นหลัก เราจึงต้องมีประเพณีเป็นแนวปฏิบัติ ชาติไทยเราได้มีประเพณีที่ดีงามมาแต่โบราณกาล บรรพบุรุษของเราได้ปฏิบัติสืบเนื่องมาหลายชั่วคน เมื่อตกทอดมาถึงเราเช่นนี้ เราควรจะได้รับไว้ด้วยความเคารพ

ในการแจกปริญญาบัตรในวันนี้ ก็นับว่าเป็นประเพณี มีระเบียบวิธีการเข้ารับให้ถูกต้องเรียบร้อย และในที่สุด ข้าพเจ้าก็ต้องมาอ่านโอวาทตักเตือนนิสิตทั้งหลายให้ปฏิบัติดีชอบ โอวาทนี้ก็นับว่าเป็นประเพณีเหมือนกัน แต่วันนี้ ขอยกตัวอย่างประเพณีที่ดีและไม่ดีตามประเพณีการปกครองประเทศ โอวาทของพระมหากษัตริย์หรือพระราชดำรัสต้องเขียนเพื่อให้รัฐมนตรีรับสนอง แต่เดี๋ยวนี้ก็กำลังพูดไม่ใช่อ่าน เพราะว่าได้ตามประเพณีอันหนึ่งของคนไทยที่ไม่สู้ดี คือ ทำเกินประเพณีฝรั่ง โอวาทนี้เพิ่งเตรียมเมื่อบ่าย ๒ โมงนี้เท่านั้นเอง ควรจะเตรียมมานานแล้ว แต่เห็นอย่างไม่จำเป็น อาจจะไม่รู้เรื่องเท่าไรนัก นี่ตัวอย่างประเพณีที่ไม่ดีที่เราไม่ควรจะทำตาม ประเพณีมีดีมีไม่ดี แต่โดยมากประเพณีที่ปฏิบัติมาช้านานก็นับว่า ได้พิสูจน์แล้วว่าควรจะรักษาไว้ ในพิธีแจกปริญญาบัตรวันนี้ที่ทำตามประเพณี บางคนอาจจะเห็นว่า ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย แน่นนอน ผลทางวัตถุคงไม่ได้อะไร นอกจากเมื่อยและร้อน แต่ผลทางใจทุกคนคงจะเห็นพ้องว่า พิธีนี้งามและศักดิ์สิทธิ์มาก โดยสรุปแล้ว ประเพณีทั้งหลายย่อมมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน เรามีประเพณีของชาติไทยเป็นสมบัติ เราควรจะยึดถืออย่างยิ่ง และช่วยกันส่งเสริมและรักษาไว้เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ บัดนี้ ขอบโอวาทที่พิเศษหน่อยด้วยการให้พรให้ทุกคน ประสบความสำเร็จก้าวหน้าและความสุขสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดีในโอกาสที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ในวันนี้อีกวาระหนึ่ง

ตามที่อธิการบดีได้รายงานถึงความก้าวหน้าของกิจการ และการกำหนดแผนวางโครงการปรับปรุงขยาย
งานการศึกษาของคณะต่าง ๆ เพื่อสมทบควบคู่พร้อมกันไปกับโครงการพัฒนาการเศรษฐกิจของชาตินั้น ข้าพเจ้า
รับทราบด้วยความพอใจ กับขอแสดงความยินดีต่อท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์
และแก่ทุก ๆ ท่านที่บรรลุผลสำเร็จในการศึกษา ได้รับเกียรติจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงแห่งนี้โดยทั่วกัน

ท่านทั้งหลายคงจะตระหนักอยู่แล้วว่า การศึกษาเล่าเรียนเป็นเรื่องที่ไม่สิ้นสุด ผู้ปรารถนาความเจริญ
ในการประกอบกิจการงาน จะต้องหมั่นเอาใจใส่แสวงหาความรู้ให้เพิ่มพูนอยู่เสมอ มิฉะนั้นจะกลายเป็นผู้ที่ล้าสมัย
หย่อนสมรรถภาพไป อีกประการหนึ่ง ความเจริญของบ้านเมืองนั้น ใ้ว่าจะราบรื่นไปตลอด โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่สามารถปราชญ์เปรี๊ยะแต่เท่านั้นก็หาไม่ ต้องอาศัยความสามัคคีกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ร่วมกันคิดอ่าน
แก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดีอีกทางหนึ่ง จึงจะเกิดประโยชน์โดยสมบูรณ์แก่ประเทศชาติ
ทั้ง ๒ ประการนี้ บุคคลส่วนมากทราบกันดี แต่ไม่ค่อยจะนำไปปฏิบัติกัน ในโอกาสนี้ จึงขอฝากไว้ให้ท่านทั้งหลาย
เพื่อนำไปใช้ด้วย

ในที่สุดนี้ ขอคุณพระศรีรัตนตรัย จงปกป้องคุ้มครองท่านทั้งปวงที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ ให้ประสบ
แต่ความผาสุกสวัสดิ์เป็นนิรันดร์.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๔

ในโอกาสที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญา และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์อีกรวาระหนึ่ง ในวันนี้ ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทราบว่า การบริหารงานและการศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้ปรับปรุงเจริญก้าวหน้าขึ้นมาก ดังปรากฏผลที่นายกสภามหาวิทยาลัยแถลงมานั้น ขอขอบใจบรรดากรรมการ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เอาใจใส่ในการนี้เป็นอย่างดี ทั้งขออนุโมทนาด้วยที่องค์การ มูลนิธิ และผู้มีกุศลจิตได้อำนวยความสนับสนุนช่วยเหลือแก่มหาวิทยาลัย

ในส่วนนักศึกษาซึ่งได้สำเร็จหลักสูตรแล้วนั้น ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีในผลสำเร็จของท่าน ขอให้ท่านดำเนินวิชาชีวิตอันมีเกียรตินี้ ด้วยการปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่ได้เล่าเรียนมา นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้มีจิตใจสูง ประกอบด้วยเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์ทั่วไป การกระทำความดีเท่านั้นที่จะนำความสุขความเจริญมาสู่ตนเอง การที่ท่านได้เรียนสำเร็จจนได้รับปริญญาและอนุปริญญาแล้วนั้น ขอให้พยายามศึกษาและฝึกฝนตนเองไว้เสมอ ถ้าท่านไม่ศึกษาเพิ่มเติมไว้ ต่อไปไม่ช้าท่านก็จะเป็นผู้ล้ำหลังไม่ทันกับความเจริญของโลก

ในที่สุดนี้ ขอความสุขความเจริญจงมีแก่ทุก ๆ ท่านทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๐๓
วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรแก่บัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง และขอขอบใจที่มหาวิทยาลัยนี้ ได้มอบปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่พระราชินี

ตามรายงานของอธิการบดี ข้าพเจ้ามีความพอใจมากที่ได้ทราบว่า ในปีนี้ทางมหาวิทยาลัยได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้นเป็นอีกคณะหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างกำลังในด้านการศึกษาให้อยู่ในระดับสูงขึ้น การที่มหาวิทยาลัยจะมีมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตในวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั้น ชี้ให้เห็นความก้าวหน้าของชาติในด้านวิชาการ ทั้งนี้ เพราะการกระทำใด ๆ เพื่อเพิ่มพูนในด้านปริมาณแล้ว ย่อมต้องคำนึงถึงคุณภาพไว้อยู่เสมอ ข้าพเจ้าได้เคยพูดถึงความสำคัญของเรื่องประเพณี เรื่องภาษา เรื่องความเป็นคน วันนี้ใครจะพูดถึงเรื่องหน้าที่ เพราะหน้าที่เป็นเรื่องสำคัญมากในการปฏิบัติการทำงาน คำว่าหน้าที่หมายถึงสิ่งที่ต้องทำ ในระบอบประชาธิปไตยประชาชนทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพสมบูรณ์ และเมื่อมีสิทธิแล้วย่อมมีหน้าที่ รัฐธรรมนูญการปกครองของประเทศต่าง ๆ จึงได้บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชนพลเมืองไว้ให้เป็นหลักปฏิบัติ สิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งควบคู่กันไป ในด้านสิทธิเรามีเสรีภาพในการคิด การทำ แต่การใช้สิทธิดังกล่าวนี้ ต้องมีหลักที่จะต้องปฏิบัติ คือรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมไว้ เพราะประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประเทศชาติตรงไว้ซึ่งอิสรภาพ ผลสุดท้ายก็เท่ากับเป็นประโยชน์ของแต่ละคน คนเรายังมีหน้าที่อีกหลาย ๆ อย่างต่าง ๆ กันแล้วแต่บุคคล เช่น ข้าพเจ้ามีหน้าที่มามอบปริญญาบัตรแล้วให้อาวาต หน้าที่ของนิสิตนั้นก็ต้องศึกษาวิชาเพื่อรับปริญญา เมื่อได้รับปริญญาแล้วต้องออกไปปฏิบัติหน้าที่ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต

เมื่อก่อนที่มีการสอบไล่ เราได้พบกันจำนวนมาก ได้พบกันที่สวนอัมพร นายกลโมสรได้ขอให้ข้าพเจ้าให้พรให้สอบไล่สำเร็จทุกคน ข้าพเจ้าก็ได้ตอบว่า การที่จะให้พรให้ทุกคนสอบไล่สำเร็จนั้นเป็นไปไม่ได้ เพียงแต่ให้กำลังใจเท่านั้นเอง และได้บอกไว้ว่า ครูนั่น อาจารย์นั้น ได้มีหน้าที่สอบไล่สอบนักศึกษา ไม่ใช่สำหรับแกล้งสอบสำหรับทราบดีว่าได้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ นั้นดีหรือเปล่า อาจารย์ก็ได้ทำหน้าที่ ลูกศิษย์นักศึกษาก็ต้องทำหน้าที่โดยที่เรียนให้ดี เพื่อที่จะได้สำเร็จวิชานั้น ๆ ในเรื่องหน้าที่นี้ ข้าพเจ้าขอพูดอีกหน่อย แต่เป็นเรื่องที่เป็นเรื่องใน... พูดได้ว่า อยู่ในวงเล็บได้ คือว่า เป็นเรื่องนอกเรื่องหน่อย ที่สวนอัมพรนั่นเอง ข้าพเจ้าจึงได้เล่าถึงการไปต่างประเทศที่นักหนังสือพิมพ์ได้ถามถึงสถานการณ์ทั่วโลก สถานการณ์ในเมืองไทย เขาได้ถามว่าที่เกิดเรื่องต่าง ๆ ตีหัวกันที่ญี่ปุ่น พวกนักศึกษาได้เดินขบวนตีหัวกัน เพราะเหตุใด ข้าพเจ้าก็สันนิษฐานไว้ว่าคงมีผู้ยุยงไม่กี่สิบคน ยุยงให้นักศึกษาเป็นจำนวนพันได้เดินขบวนและตีหัวกัน นั้นแสดงให้เห็นว่า เราไม่ได้ตั้งใจที่จะทำร้ายซึ่งกันและกัน แต่ว่าเมื่อมีการยุยงก็อาจจะเกิดเหตุร้ายซึ่งคาดผลไม่ถูก ไม่ทราบว่าเกิดเรื่องแค่ไหนได้ ในเรื่องนี้ ก็ขอเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ แต่เวลานานมาแล้ว เมื่อสองพันห้าร้อยกว่าปีซึ่งเป็นเรื่องที่น่าคิด ท่านคงทราบแล้ว เรื่องนี้คงได้ผ่านตาแล้วว่าเรื่องอะไร

ในสมัยพุทธกาลนั้น มีพระเจ้าแผ่นดินชื่อพระเจ้าอชาตศัตรูแห่งแคว้นมคธ เจ้าองค์นั้นอยากได้แคว้นวัชชี ซึ่งเป็นเขตที่อยู่ใกล้กับแคว้นมคธ แต่พระองค์ยังเกรงกลัวแคว้นวัชชีมาก เพราะแคว้นวัชชีนั้นมีกำลังมาก แต่ก็อยากที่จะไปตีให้ได้ จึงส่งให้พราหมณ์วัสสการไปที่เมืองหลวงแคว้นวัชชี คือ นครเวสาลี เมื่อไปดูลาดเลาและไปปฏิบัติการณ์ พราหมณ์นั้นก็ไปได้เห็นว่าการปกครองของแคว้นวัชชีนั้น คือแคว้นวัชชีนั้นประกอบด้วยเขตต่าง ๆ หลายเขตและปกครองแต่ละเขตมีเจ้าครองนคร เมื่อมีเรื่องสำคัญใด ๆ เจ้าครองนครเหล่านั้นมาประชุมกัน เพื่อตัดสินใจในการปฏิบัติ พราหมณ์เห็นเช่นนั้นก็หาอุบาย พราหมณ์แสดงตนให้ประชาชนและเจ้านายในเมืองนั้นไว้อใจ และนิยมอย่างยิ่ง เห็นว่าเป็นคนเก่ง เห็นว่าเป็นคนดี เลยแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ ให้สอนเด็ก ๆ โดยมากก็เป็นลูกของเจ้าเมืองต่าง ๆ ในเขตต่าง ๆ ของแคว้นนั้น พราหมณ์ก็ตั้งใจ และสั่งสอนในวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งได้พยายามที่จะให้เด็ก ๆ ลูกของเจ้าครองนครต่าง ๆ นี้ได้อัจฉกัน สั่งสอนไว้ว่า คนนั้นไม่ดี ว่าตัวดีกว่า ใ้อัจฉฉานนี้ก็เป็นคล้าย ๆ โรคติดต่อ ติดต่อกันไปถึงผู้ใหญ่ก็ได้ คราวนั้นก็ติดต่อ เมื่อติดต่อแล้วพราหมณ์ก็ทราบว่าจะสำเร็จกิจการ เพราะว่าเมื่อมีการประชุมของเจ้านครทั้งหลาย พวกที่ควรจะมาประชุม ก็ไม่มาประชุมบ้าง ถ้ามาประชุมก็มาทะเลาะเบาะแว้งกัน พระเจ้าอชาตศัตรูทราบเช่นนั้น ก็เข้ามาตีเมืองได้โดยง่ายดาย

เรื่องนี้โบราณแล้ว แต่ขอบอกว่าเท่ากับเป็นเรื่องที่เป็นการแสดงถึงลูกไม้แก่่า ซึ่งทุกวันนี้ก็ใช้เหมือนกัน เราอยู่ในสมัยที่ลำบากที่อันตราย ใครมาใช้ลูกไม้นี้ เราต้องทราบการยุยงที่มี เราป้องกันได้โดยง่าย ไม่ใช่สิ่งที่ยาก ข้าพเจ้าเคยพูดมาเมื่อสองสามปีมาแล้วถึงความเป็นคนว่า คนนี้ต่างกับสัตว์อย่างไร ได้บอกว่า คนเราได้เปรียบสัตว์ เพราะเรามีสมองเราคิดพิจารณาได้ สิ่งใดที่เราจะกระทำ ต้องคิดเสียก่อนอย่างนี้ไม่มีการยุยงที่จะแตะต้องเราได้ ทุกคนทั้งบัณฑิตที่สำเร็จในวันนี้ ทั้งนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้งครูบาอาจารย์ ทั้งประชาชนทั่วไปในเมืองไทยนี้ รู้สึกว่ารักชาติ ไม่อยากให้ชาติเป็นอย่างอื่น อยากเป็นอิสราภาพ อยากเป็นไทย แต่ว่าเราต้องป้องกันชาติ โดยที่ไม่ฟังคำยุยง หรือเมื่อโดนยุยงแล้ว ต้องพิจารณา เราไม่ตกหลุม การยุยงนั้นอย่าไปคิดว่ามี การยุยงภายนอกเท่านั้นเอง หมายถึงบุคคลที่สาม หรือคนอื่นมายุยง การยุยงนี้มีสองประเภท ประเภทภายนอก คือ ศัตรู คือบุคคลประเภทที่ ๓ ประเภทภายใน ภายในเราเอง คือ ความโกรธ ความโลภ ความหลง นั้นเป็นศัตรูเหมือนกัน เป็นยุยงแต่ว่าจะแก้ไขได้เช่นเดียวทั้งนั้น ต้องแก้ไขด้วยการพิจารณา การยั้งคิด ก่อนปฏิบัติงานใด ๆ นี้จะเป็นผลให้เราประชาชนคนไทยได้อยู่เป็นสุขมีสิทธิ และมีเสรีภาพตามที่เราต้องการ เพื่อที่จะจัดการยุยงนี้ก็ยังมี คือ สามัคคี สามัคคีมีได้ อยู่ในขณะอยู่ในสถาบัน เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในชาติ สามัคคีที่สำคัญที่สุดคืออะไร ก็คือสามัคคีในชาติ ไม่ใช่ว่า ความสามัคคีในคณะไม่ดี แต่ต้องระวัง ถ้าสามัคคีกันแต่จะไปก้าวก้าวหรือไปทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ในสถาบันก็เป็นความผิด ถ้าสามัคคีในสถาบันไปทำให้คนอื่นเสียหายหรือเดือดร้อน ก็ไม่ดี เพราะทำให้เสียหายต่อสามัคคีของชาติ กลับมาถึงเรื่องหน้าที่ หน้าที่ของท่านคือว่า เป็นนิสิต จะเป็นผู้ใหญ่ จะเป็นผู้น้อยรักษาสามัคคี ขอฝากข้อนี้ไว้เพื่อที่จะพิจารณา ความเป็นไทยนั้น ขออย่าอีกที่ว่าเราพิเศษ เราไม่เหมือนคนอื่น เราชักไทย แล้วก็ความคิดนี้อาจจะต่างกัน เช่น ตะกี้คิดถึงอย่างหนึ่งว่าฝนตกฝนตกหนักนั้น สำหรับคนไทยเรารู้ว่าเป็นนิมิตดี ถือว่าอากาศดีร่มเย็น ต่างประเทศ ภาษาฝรั่งเศสบอกว่าอากาศไม่ดีบอกว่าวันนี้อากาศแย่มาก เลวมาก ถ้ามาแปลเป็นภาษาไทย เราถือว่าอากาศดีร่มเย็น หวังว่าการที่อากาศดี ร่มเย็นเป็นมงคลเช่นนี้จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อย แทนที่จะอวยพรแก่ท่านทั้งหลายให้มีความสุข ความเจริญทั่ว ๆ กัน ข้าพเจ้าขอฝากความคิดว่า วันนี้เป็นวันมงคล มีความเจริญ เป็นนิมิตดี สำหรับอนาคต.

พระบรมราชโองการ
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๐๔

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญา และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง ตามที่อธิการบดีได้แถลงถึงกิจการ ที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในรอบปีการศึกษา ๒๕๐๓-๒๕๐๔ นั้น ข้าพเจ้ามีความพอใจที่ได้ทราบว่า สถานอุดมศึกษาวิชาการเกษตรแห่งนี้ได้เจริญก้าวหน้า สมความมุ่งหมายมาเป็นลำดับ และนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาและอนุปริญญาในวิชาสาขาต่าง ๆ ก็มีจำนวนมากขึ้น เป็นที่หวังได้ว่า ประเทศของเราจะได้ผู้ที่มีความรู้ดีเป็นกำลังของบ้านเมือง เพื่อช่วยให้การเกษตรเจริญไปโดยรวดเร็ว

บรรดานิสิตที่ได้ผ่านการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยแล้วนั้น นับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพอที่จะใช้สติปัญญาหยังคิด และตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ได้รอบคอบเหมาะสมแก่กาลเทศะ แต่ขอให้ระลึกว่า แม้จะเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงเพียงใด ถ้าบกพร่องต่อการประมาณตนในทางปฏิบัติปฏิบัติชอบ วิชาต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนมาจนสำเร็จนั้น ก็ไร้ประโยชน์ไม่สามารถจะนำความเจริญมาสู่ตน และประเทศชาติสมดังความปรารถนาได้

การเกษตรเป็นหัวใจอันสำคัญในด้านการเศรษฐกิจของประเทศเราเพียงใดย่อมทราบดีอยู่แล้ว ประชาชนจะอยู่ดีกินดีและมีความก้าวหน้า ก็ต้องอาศัยความรู้และวิชาการอย่างที่ท่านได้เรียนมา ฉะนั้น เป็นหน้าที่ของท่านที่จะนำเอาหลักวิชาไปปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้ประชาชนมีความเสื่อมใสด้วย ขอให้ท่านทั้งหลายจงพยายามช่วยกันทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยกับทุก ๆ ท่าน ที่ได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยในวันนี้ ขอให้ท่านจงรักษาเกียรติคุณนี้ไว้ด้วยดีทุกวิถีทางตลอดไป ในโอกาสนี้ขออนุโมทนาในเจตนาดีของบรรดาท่านผู้มีความสนใจในความสำคัญของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ความสนับสนุนเกื้อกูลต่าง ๆ อันนับได้ว่าได้บำเพ็ญกรณียกิจเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ทุก ๆ ท่านที่ได้มาร่วมชุมนุมในพิธีนี้ จงปราศจากโรคภัย มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๔

ข้าพเจ้าและพระราชาินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันนี้ เป็นโอกาสให้ข้าพเจ้าได้รับทราบจากคำแถลงของอธิการบดีว่า มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงและยกระดับ การศึกษาให้สูงขึ้น เพื่อให้ทันสมัยกับความเจริญของโลกพร้อมทั้งได้ปรับปรุงขยายงานด้านอื่น ๆ ให้ดี และ เหมาะสมยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นกิจการที่น่าพอใจมาก

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อนักศึกษาที่ได้อุตสาหกรรมแพทย ในการศึกษาจนบรรลุความสำเร็จเป็น บัณฑิตโดยสมบูรณ์ในวันนี้ ความเป็นบัณฑิตถือว่าเป็นเกียรติอย่างสูง ซึ่งต้องรักษาไว้ด้วยดี

บรรดาผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ก็เปรียบเหมือนได้กุญแจที่จะไขไปสู่ชีวิตที่เจริญ ต่อไปในวันข้างหน้า แต่ขอเตือนว่าการดำเนินชีวิตโดยใช้วิชาการอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ จะต้องอาศัยความรู้ รอบตัว และหลักศีลธรรมประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ดี แต่ขาดความยังคิด นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบ ก็เท่ากับ เป็นบุคคลที่เป็นภัยแก่สังคมของมนุษย์ ฉะนั้น ขอให้ทุกคนจงดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ โดยอาศัยวิชา ความรู้ที่ได้รับมาประกอบด้วยความยังคิดซึ้งใจ และศีลธรรมอันดีงาม เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและ ของประเทศชาติ

ข้าพเจ้าขออวยพรให้ทุก ๆ ท่านที่ได้มาร่วมในพิธีนี้ จงประสบความสุขความเจริญด้วยกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๔

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มามอบปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษา ในวันที่

เป็นที่น่าพอใจมาก ที่ได้ทราบตามรายงานของประธานสภาวิทยาลัยว่า กิจการของวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทั้งในทางการสอน การอบรม และการวิจัย ซึ่งนับตั้งแต่วิทยาลัยนี้ได้ตั้งขึ้นมาในระยะเวลาไม่กี่ปี ก็ปรากฏว่า ได้ผลิตบัณฑิตออกไปปฏิบัติหน้าที่เป็นจำนวนมาก ข้าพเจ้าหวังว่า ภายในไม่ช้าโรงเรียนต่าง ๆ คงจะมีครูอาจารย์ ซึ่งเป็นบัณฑิตของวิทยาลัยแห่งนี้ไปทำการสอนโดยทั่วถึงกัน

ในโอกาสที่ท่านทั้งหลายได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่ครู ซึ่งมีความสำคัญในการสร้างอนาคตของชาติด้านหนึ่ง จึงใคร่ขอฝากข้อเตือนใจให้ระลึกไว้ว่า ทุกคนจะต้องบำเพ็ญตนเป็นผู้ที่สนใจในวิชาการโดยไม่หยุดยั้ง เพื่อรักษาเกียรติแห่งความเป็นบัณฑิตตลอดไป และในฐานะที่เป็นครูอาจารย์ จะต้องตั้งมั่นอยู่ในหลักแห่งศีลธรรม รวมทั้งความสำนึกรับผิดชอบในหน้าที่ ให้สมกับเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ปกครองของนักเรียน

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านสำเร็จการศึกษา และได้รับเกียรติอันสูงซึ่งควรถือว่าเป็นวันสำคัญวันหนึ่งในชีวิตของท่านในวันนี้ ฉะนั้น ขอให้บำเพ็ญตนให้สมกับเกียรติที่ได้รับนี้สืบไป

ที่สุดนี้ ขอให้บัณฑิตและนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา กับผู้ที่ได้มาร่วมงานในวันนี้ จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ พร้อมด้วยจตุรพิธพร เทอญ.

พระบรมราชาโฆวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร
และอนุปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๐๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร และอนุปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง

ตามรายงานของอธิการบดีมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า การบริหารงานของมหาวิทยาลัยในรอบปีการศึกษา ๒๕๐๔-๒๕๐๕ ได้ก้าวหน้าออกไปอีกเป็นอันมาก ทั้งในด้านการศึกษาและการก่อสร้าง ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากภายในประเทศ และองค์การประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกมากมาย เป็นผลให้การแพทย์และการสาธารณสุขของเราเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าขอขอบใจนายกสภามหาวิทยาลัย บรรดากรรมการ ศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ได้สอดส่องปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีตลอดมา ทั้งขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของทุก ๆ ฝ่ายดังกล่าวมา ที่ได้ช่วยเหลือในการศึกษาวิจัย และบริการแก่ผู้เจ็บป่วยโดยทั่วกัน

สำหรับนักศึกษาซึ่งสำเร็จวิชาตามหลักสูตรแล้วนั้น ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดี และขอชมเชยในความอุตสาหะพยายามจนได้รับเกียรติในวันนี้ ขอให้ทุกคนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพของตน พึงระลึกไว้เป็นนิത്യถึงอุดมคติอันสูง คือการมุ่งหวังจะบำบัดทุกข์ของผู้ป่วยไข้ ด้วยเมตตาจิตอารีอาบอบเหนือสิ่งอื่นใด และพยายามขวนขวายหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมไว้เสมอ ความเจริญรุ่งเรืองก็จะบังเกิดแก่ตน เป็นเกียรติแก่มหาวิทยาลัยนี้ตลอดไป

ข้าพเจ้าขออวยพรให้บรรดาผู้สำเร็จการศึกษา และทุก ๆ ท่านที่ได้มีส่วนช่วยเหลือส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยนี้ จงประสบความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้าพเจ้าและพระราชินี ขอแสดงความยินดีด้วยกับท่านทั้งหลายที่ได้รับปริญญาในวันนี้ ความสำเร็จนี้ย่อมจะนำความชื่นชมยินดีแก่บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ของท่านตลอดจนผู้ที่สนใจและสนับสนุนมหาวิทยาลัยนี้ ข้าพเจ้าขอให้ท่านทั้งหลายปฏิบัติตนให้เป็นกำลังของชาติบ้านเมือง เพื่อความเจริญมั่นคงของประเทศ

พิธีแจกปริญญาในวันนี้ได้เปลี่ยนแปลงในวิธีการไปบ้าง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เหมาะสมและรวดเร็วขึ้น การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีเก่านั้นเป็นของดี แต่ถ้าประเพณีบางอย่างไม่สะดวกแก่การปฏิบัติ ไม่เหมาะสมแก่กาละ ก็ควรจะจัดตัดแปลงบ้าง การที่จะเปลี่ยนแปลงประเพณีใด ๆ หรือจะรับเอาประเพณีของชาติอื่นใดมาใช้ขึ้น ต้องพิจารณาให้รอบคอบก่อนแท้เสียก่อนว่า เหมาะสมหรือไม่ประการใด เปลี่ยนแปลงแล้วจะสะดวกกว่าเก่าหรือไม่ จะเป็นประโยชน์อย่างไร ความรอบคอบเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วจะทำการสิ่งใดให้พิจารณาให้รอบคอบเสียก่อน อย่าทะนงตัวว่า เราเป็นบัณฑิตแล้ว เราต้องเก่งกว่าฉลาดกว่าผู้อื่น อย่าลืมนึกว่า ฉลาดแต่อย่างเดียวเท่านั้นไม่พอ ต้องเฉลียวด้วย ต้องทั้งเฉลียวและฉลาด ท่านทั้งหลายคงจะรู้จักนิทานเรื่อง “กระต่ายแข่งกับเต่า” กระต่ายมีฝีเท้าดี ทะนงตนว่าไม่มีใครไฉ้วิ่งเร็วเสมอเหมือน ยิ่งเต่านั้นก็เป็นคนละชั้น แต่ความที่ทะนงตัวว่าตัวเองเก่ง ไฉ้วิ่งไฉ้วิ่งไม่ทันถึงที่หมาย ไปนอนหลับเสีย ปล่อยให้เต่าซึ่งเดินช้ากว่ามากไปถึงที่หมายได้ก่อน

นิทานนี้สอนให้รู้ว่า อย่าทะนงตัวว่าวิเศษกว่าผู้อื่น อย่าอวดเก่งเกินไป จะทำการสิ่งใดจงไตร่ตรองให้รอบคอบ ถ้าเป็นเรื่องเล็ก โทษของความไม่รอบคอบก็น้อย แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องของชาติบ้านเมือง ก็จะเป็นผลเสียหายแก่ชาติบ้านเมืองได้ ฉะนั้น จะกระทำการสิ่งใด จงใช้สมองไตร่ตรองดูให้รอบคอบเสียก่อน วันนี้ผมไม่ตลกจึงอำนวยพรให้ท่านทั้งหลายที่มาประชุม ณ ที่นี้ จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์และมีความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๐๕

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญา และอนุปริญญาของมหาวิทยาลัย ในวันนี้ ขอขอบใจที่มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่พระราชินี ในโอกาสนี้ด้วย

กิจการของมหาวิทยาลัยได้เจริญก้าวหน้า และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล องค์กรและบุคคลอื่น ๆ เป็นลำดับมานั้น ย่อมเป็นการแสดงอยู่ในตัวแล้วว่า มหาวิทยาลัยนี้ได้ดำเนินกิจการมาด้วยดีเพียงไร จนได้รับความสนใจของคนทั่วไป เป็นข้อที่น่าชื่นชมยินดีอย่างยิ่ง

สำหรับผู้ได้รับปริญญาบัตรในวันนี้ นับว่าได้ผ่านการศึกษามีความรู้ในด้านการเกษตรมาเป็นอย่างดีแล้ว ขอให้ทุกคนนี้กอยู่เสมอว่า กสิกรรมและเกษตรกรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยกันค้นคว้าหาความรู้และความชำนาญให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเสมอ และพยายามส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ที่ได้ศึกษามาแก่พี่น้อง กสิกรและเกษตรกร ให้ได้ทราบถึงวิธีปฏิบัติอันถูกต้องตามหลักวิชาอีกด้วย จึงจะเกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านนี้ และเป็นผลดีแก่ประเทศชาติสืบไป

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาในการที่ทางราชการ องค์กร และบุคคลได้สนับสนุนการศึกษาแก่มหาวิทยาลัยนี้เป็นลำดับมา และขออวยพรให้ท่านที่มาร่วมประชุมอยู่ ณ ที่นี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๐๕

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีประสาทปริญญา ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันนี้ และมีความพอใจที่ได้ทราบจากคำแถลงของอธิการบดีว่า มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงระบบการศึกษาขึ้นอีก เพื่อยกระดับความรู้ให้สูงขึ้น จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษา พร้อมทั้งจะให้คำแนะนำทั้งในด้านการศึกษา และความเป็นอยู่โดยใกล้ชิด ทั้งได้ขยายงานด้านอื่น ๆ ให้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น นับว่าได้ช่วยพัฒนาการศึกษา ของชาติให้ก้าวหน้าไปตามความเจริญของโลก สร้างคนให้มีสมรรถภาพและเป็นพลเมืองดี

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อนักศึกษา ที่ได้อุตสาหะพากเพียรในการศึกษาจนบรรลุความสำเร็จเป็น บัณฑิตในวันนี้ และขอให้บัณฑิตทุกคนจงพยายามรักษาเกียรติของความเป็นบัณฑิตไว้ด้วยดี

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยนั้น เปรียบเหมือนดวงประทีปที่จะช่วยนำไปสู่ความเจริญในอนาคต แต่ขอเตือนว่า การประกอบกิจการงานหรือการดำเนินชีวิต จะใช้วิชาการศึกษาที่ได้ศึกษามาแล้วเท่านั้น ยังไม่เพียงพอ จำเป็นจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ และต้องอาศัยหลักศีลธรรมประกอบด้วย หากผู้ที่มีความรู้ดีแต่ขาดความยั้งคิด นำความรู้ไปใช้ในทางมิชอบ ก็จะเป็นภัยแก่สังคมและประเทศชาติ ความรู้ กับดวงประทีปเปรียบกันได้หลายทาง ดวงประทีปเป็นไฟที่ส่องแสงเพื่อนำทางไป ถ้าใช้ไฟนี้ส่องในทางที่ถูกต้อง ก็จะไปถึงจุดหมายปลายทางได้โดยสะดวกเรียบร้อย แต่ถ้าไม่ระวัง ไฟนั้นอาจเผาผลาญให้บ้านช่องพินาศลงได้ ความรู้เป็นแสงสว่างที่จะนำเราไปสู่ความเจริญ ถ้าไม่ระมัดระวังในการใช้ความรู้ ก็จะเป็นอันตรายเช่นเดียวกัน จะทำลายเผาผลาญบ้านเมืองให้ล่มจมได้ ฉะนั้น ขอให้ผู้เป็นบัณฑิตทุกคนจงประพฤติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ประกอบ อาชีพโดยอาศัยวิชาความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา และดำรงตนอยู่ในหลักศีลธรรมอันดีงาม เพื่อความเจริญ ก้าวหน้าของตนเองและประเทศชาติ

ข้าพเจ้าขออำนวยการให้ทุกท่านที่มาร่วมในพิธีนี้ จงประสบความสำเร็จด้วยดี

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
แก่นิสิตนักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา
วันพฤหัสบดี ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรแก่นิสิตและนักศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในวันที่

เป็นที่น่าพอใจที่ได้ทราบว่า ตั้งแต่วิทยาลัยนี้ได้จัดตั้งมา จำนวนนิสิตและนักศึกษาได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และได้ออกไปปฏิบัติหน้าที่เกือบจะทั่วทุกจังหวัด การที่วิทยาลัยจะเปิดสอนสาขาการศึกษาในชนบทเพิ่มขึ้นอีกสาขาหนึ่งในปีหน้าเพื่อขยายการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้นนั้น เป็นความดำริที่ชอบแล้ว

การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดา อันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตขึ้นก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์ สั่งสอนให้ได้รับวิชาความรู้สูง และอบรมจิตใจให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบต่อไป งานของครูจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่ง ท่านทั้งหลายซึ่งจะออกไปทำหน้าที่ครู จะต้องตั้งมั่นอยู่ในหลักศีลธรรม และพยายามถ่ายทอดวิชาความรู้แก่เด็ก ให้ดีที่สุดที่จะทำได้ นอกจากนี้ จงวางตนให้สมกับที่เป็นครูให้นักเรียนมีความเคารพนับถือ และเป็นທີ່เลื่อมใสไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียนด้วย

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านสำเร็จการศึกษา ได้รับเกียรติจากวิทยาลัยแห่งนี้ หวังว่า ทุกท่านจะได้บำเพ็ญตนให้สมดังคำปฏิญาณที่ได้กล่าวไว้ทุกประการ ข้าพเจ้าขออวยพรให้นิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา กับท่านที่มาชุมนุม ณ ที่นี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดีที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกวาระหนึ่ง ขอแสดงความชื่นชมด้วยกับบรรดาผู้ที่ได้ผ่านความสำเร็จได้รับเกียรติในวันนี้ ข้าพเจ้าขอให้ทุกคนปฏิบัติตนให้สมกับที่มีวิชาความรู้เพื่อประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองของเรา ทุกคราวที่ข้าพเจ้ามาในงานนี้ ข้าพเจ้าเคยให้โอวาทเพื่อเตือนใจบัณฑิตทั้งหลาย ให้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ถูกต้องตามทำนองคลองธรรมในคราวที่แล้ว ๆ มา ได้เคยพูดถึงเรื่องการรักษาภาษาไทย เรื่องความสามัคคีและโทษของการแตกความสามัคคี เรื่องความรอบคอบในการทำงาน และโทษของความทะนงตัวว่าวิเศษกว่าผู้อื่น ทั้งได้ยกนิยามมาประกอบ เช่น เรื่องกระต่ายแข่งกับเต่า ข้าพเจ้าจะมีความยินดีมากถ้าโอวาทที่แล้ว ๆ มาเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้ยินได้ฟัง

เมื่อเรียนสำเร็จแล้วก็ถึงเวลาที่จะออกไปทำงานตามความรู้ที่ได้เล่าเรียนมา การทำงานนั้นมีความสำคัญอยู่อย่างหนึ่ง คือ จะต้องมีความใจรักงาน จึงจะดำเนินไปโดยสะดวกเรียบร้อยได้ ขอเตือนว่า ผู้ที่เข้าทำงานเมื่อทำใหม่ ๆ มักจะประสบอุปสรรคอยู่เสมอ อุปสรรคเหล่านี้อาจเกิดขึ้นเพราะติดขัดในเรื่องระเบียบ วิธีการก็ได้ บางทีเห็นงานบางอย่างบกพร่องไม่อยู่กับร่องกับรอย ไม่เห็นตรงกับหลักวิชาที่ได้เรียนมา หรือมีความเห็นขัดแย้งกับผู้ร่วมงาน ทำให้คิดอยากจะทำอะไรปรับปรุง แต่ก็ยากที่จะทำได้ อุปสรรคเหล่านี้ ทำให้หมดความกระตือรือร้นที่จะทำ ทั้ง ๆ ที่อยากทำ เป็นเหตุให้เกิดความท้อแท้ หมดกำลังใจที่จะทำต่อไป ความจริงงานทุกอย่างถ้าทำด้วยน้ำใจรัก ย่อมมีทางสำเร็จและได้ผลดี เมื่อพบอุปสรรคใด ๆ อย่าเพิ่งท้อแท้จะหมดกำลังใจง่าย ๆ จงตั้งใจทำให้ดี คิดหาทางที่จะแก้ไขผ่อนคลายอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยเหตุผลและหลักวิชา ไตร่ตรองด้วยความสุขุมรอบคอบและเยือกเย็น งานก็จะลุล่วงไปได้ด้วยดี การทำงานด้วยน้ำใจรักต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ แม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ไม่น่าวิตก เพราะผลสำเร็จนั้นจะเป็นประจักษ์พยานที่มั่นคง ที่พูดเช่นนี้ เหมือนกับสอนให้ปิดทองหลังพระ การปิดทองหลังพระนั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิด ว่าที่จริงแล้วคนโดยมากไม่ค่อยชอบปิดทองหลังพระกันนัก เพราะนึกว่าไม่มีใครเห็น แต่ถ้าทุกคนพากันปิดทองแต่ข้างหน้าไม่มีใครปิดทองหลังพระเลย พระจะเป็นพระที่งามบริบูรณ์ไม่ได้

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านทั้งหลายที่มาร่วมชุมนุม ณ ที่นี้ จงประสบความสุขความเจริญโดยทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมประกอบพิธีมอบปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร แก่ผู้สำเร็จหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในวันที่

ตามที่รองอธิการบดีแถลงถึงกิจการของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้ดำเนินการมาในรอบปีที่แล้ว เห็นได้ว่า สถานศึกษานี้มีความเจริญยิ่งขึ้นเป็นที่พอใจมาก

การเกษตรมีความสำคัญแก่ชาติบ้านเมืองเพียงไร เป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้ว การที่รัฐบาลได้เร่งรัด ปรับปรุงงานด้านนี้เป็นลำดับมา ตลอดจนองค์การ มูลนิธิและเอกชนได้ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือเกื้อกูลด้วย ประการต่าง ๆ นั้น เพื่อจะให้การเกษตรของเรามีความเจริญก้าวหน้าไปโดยรวดเร็ว เป็นข้อที่น่าชื่นชมยิ่งนัก ข้าพเจ้า ขออนุโมทนาด้วย ความมุ่งหวังทั้งนี้ จะสำเร็จได้ผลสมความคาดหวังเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับท่านทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้สำเร็จการศึกษาไปจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ฉะนั้น ขอให้ทุกคนพยายามนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปถ่ายทอดแก่เกษตรกร และชี้แจงให้ทราบถึงคุณค่าของวิธีการเกษตรแบบใหม่ ซึ่งได้ค้นคว้าทดลองเป็นผลดี โดยแน่นอนแล้ว และแนะนำให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักวิชา เพื่อได้รับผลแห่งการผลิตเพิ่มพูนขึ้นทั้งปริมาณ และคุณภาพ

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีด้วยกับท่านที่ประสบความสำเร็จ ได้รับเกียรติจากมหาวิทยาลัยในวันนี้ นับว่า ท่านเป็นผู้มีพื้นความรู้เป็นอย่างดีแล้ว ต่อไปก็ขอให้พยายามทำการค้นคว้า ทดลองหาวิชาความรู้ สำหรับปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับสภาพและภูมิประเทศของเรา อันจะเป็นผลดีมาสู่ประเทศชาติสืบไป

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าและพระราชินี ขออวยพรให้ทุกท่านที่มาร่วมชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้ มีความสุขความเจริญ ทั่วกัน.

พระบรมราโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๐๖

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีประสาทปริญญาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ในวันนี้

ความเจริญก้าวหน้าในกิจการ และความสำเร็จตามโครงการของมหาวิทยาลัยในรอบปีที่ผ่านมา ดังที่
อธิการบดีได้รายงานแล้วนั้น และที่ได้เห็นผู้สำเร็จการศึกษาซึ่งเข้ารับปริญญาในวันนี้ มีจำนวนมากกว่าทุก ๆ ปี
เป็นที่น่าพอใจมาก การที่มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตเพิ่มขึ้นได้เป็นจำนวนมากเช่นนี้ ย่อมอยู่ที่อาจารย์และเจ้าหน้าที่
ทุกฝ่าย ได้ร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ข้าพเจ้าขอขอบใจทุก ๆ ท่านในโอกาสนี้ด้วย

ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรือง ก็ต้องอาศัยผู้รอบรู้ในสรรพวิทยาการต่าง ๆ เป็นกำลังสำคัญ ผู้ที่สำเร็จ
การศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัย ย่อมเป็นผู้มีความรู้สูง จะไปประกอบกิจการใดก็คงทำได้โดยอาศัยความรู้ที่ได้เรียนมา
แต่การจะทำสิ่งใดโดยใช้ความรู้แต่อย่างเดียวนั้น จะสำเร็จราบรื่นเสมอไปหาได้ไม่ จะต้องมีความรอบคอบรู้จัก
กาลเทศะ ยึดหลักศีลธรรมเป็นเครื่องเตือนใจให้ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงาม ประกอบด้วยรู้จักใช้คุณสมบัติในตัวให้เป็น
ประโยชน์ จึงจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง มีความเจริญรุ่งเรือง หากบุคคลใดแม้จะมีความรู้สูง แต่ขาดทริโอดตบปะ
คือ ไม่มีความละเอียดรอบคอบ นำความรู้ไปใช้ในทางที่มีชอบ ก็จะทำให้สังคมเดือดร้อน ข้าพเจ้าจึงขอเตือน
บัณฑิตทั้งหลาย ที่จะแยกย้ายกันไปประกอบอาชีพตามความรู้ให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีที่ชอบที่ควร เฝียวพร้อมด้วย
คุณธรรม เพื่อความก้าวหน้าของตน และเป็นแบบอย่างอันดีแก่คนรุ่นหลังต่อไป

ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีต่อท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และนักศึกษา
ที่ได้อุตสาหะพากเพียรในการศึกษา จนบรรลุผลสำเร็จเป็นบัณฑิตในวันนี้ และขออวยพรให้ทุกท่านที่มาร่วมในพิธีนี้
จงประสบแต่ความผาสุกสวัสดิ์ทั่วกัน.

พระบรมราชาโชวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประกาศนียบัตร
และอนุปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๐๗

ข้าพเจ้าและพระราชินี มีความยินดีที่ได้มาร่วม ในพิธีประสาทปริญญาบัตร ประกาศนียบัตรและอนุปริญญาบัตร ของมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ อีกวาระหนึ่ง

ตามรายงานของอธิการบดีมหาวิทยาลัย ปรากฏว่า การบริหารงานและการศึกษาของมหาวิทยาลัย ในรอบปีที่แล้วมานี้ ได้ก้าวหน้าออกไปอีกเป็นอันมากข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทราบว่า มีผู้สำเร็จการศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ และจากบัณฑิตวิทยาลัย ได้รับปริญญามหาบัณฑิต ปริญญาบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรชั้นสูงในวิชาต่าง ๆ เป็นครั้งแรกหลายคน และที่ได้ทราบว่าการศึกษาการวิจัย ตลอดจนการบริหารงานของมหาวิทยาลัย ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายภายในประเทศ และจากองค์การต่างประเทศต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นอันมากเป็นผลให้การแพทย์และการสาธารณสุขของเรา เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าขอขอบใจนายกลสภามหาวิทยาลัย บรรดากรรมการ ศาสตราจารย์ อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ที่ได้สอดส่องปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีตลอดมา ทั้งขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของทุก ๆ ฝ่ายดังกล่าวมา ที่ได้ช่วยเหลือในการศึกษาวิจัย และบริการแก่ผู้ป่วยโดยทั่วกัน

สำหรับนักศึกษาซึ่งสำเร็จวิชาตามหลักสูตรแล้วนั้น ขอแสดงความยินดีและขอชมเชยในความอุตสาหะพยายามจนได้รับเกียรติในวันนี้ ขอให้ทุกคน ที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่ตามวิชาชีพของตน พึงระลึกไว้เป็นนิมิตถึงอุดมคติอันสูง คือการมุ่งหวังจะบำบัดทุกข์ของผู้ป่วยไข้ด้วยความเมตตาอารีอารอบ และพยายามขวนขวายหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมไว้เสมอ ความเจริญรุ่งเรืองก็จะบังเกิดแก่ตน และจะเป็นเกียรติแก่มหาวิทยาลัยนี้ ตลอดจนจะก่อให้เกิดความสุขสมบูรณ์แก่ส่วนรวม และประเทศชาติสืบไปด้วย

ข้าพเจ้าขออวยพร ให้บรรดาผู้สำเร็จการศึกษา และทุก ๆ ท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือส่งเสริมกิจการของมหาวิทยาลัยนี้ จงประสบความสุขความเจริญทั่วกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๐๖
วันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๗

ข้าพเจ้าและพระราชินี ขอแสดงความยินดีด้วยกับบัณฑิตทั้งหลายที่ได้รับปริญญาบัตรและรางวัลไปแล้ว การที่ท่านสามารถเล่าเรียนวิชาชั้นสูงจนบรรลุความมุ่งหมายได้นี้ ถือได้ว่านอกจากมีสติปัญญาดีแล้ว ท่านยังมีความตั้งใจจริง และมีความเพียรรู้จักเหตุผลด้วยคุณสมบัติเหล่านั้นเป็นปัจจัยช่วยให้ท่านผ่านก้าวสำคัญของชีวิตไปได้แล้วก้าวหนึ่งในวันนี้ ขอให้รักษาไว้จงดี

ในปัจจุบันนี้ พลเมืองของชาติเพิ่มขึ้นกว่าแต่ก่อนมากมาย ก็ต้องมีผู้มีความรู้มาช่วยเร่งรัดปรับปรุง และขยายงานทุกด้านให้ทันกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นอยู่ทุกขณะ นอกจากนี้ ทุกคนก็ต้องการความเจริญก้าวหน้า อยากจะยกมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนให้สูงขึ้น เช่นนี้ ก็ยังต้องการผู้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ มาเป็นกำลังช่วยเหลือเป็นทวีคูณ การที่มีบัณฑิตสำเร็จจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นทุกปีเช่นนี้ จึงเป็นข้อที่น่าปลื้มใจ เพราะถ้ายังได้มีผู้มีความรู้ความสามารถมาช่วยเป็นกำลังเพิ่มขึ้นเพียงใด งานสร้างสรรค์ความเจริญปลอดภัยของชาติก็จะมีผลบริบูรณ์ขึ้นเพียงนั้น

ข้าพเจ้าเคยพูดในที่ประชุมนี้แล้วเมื่อปีกลายว่า ผู้เข้าทำงานใหม่มักประสบอุปสรรคต่าง ๆ เสมอ แต่ถ้าทำด้วยน้ำใจรักและหวังผลงานเป็นสำคัญแล้ว ก็ย่อมมีทางคลี่คลายความติดขัดได้ทุกอย่าง รวมทั้งปัญหาในการประสานงานด้วย ขอให้บัณฑิตใหม่ระลึกไว้ว่า วิชาความรู้ที่มีอยู่กับตัวนั้นจะเกิดประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อรู้จักประสานงาน คือรู้จักติดต่อกับผู้อื่น กับบัณฑิตด้วยกัน กับผู้ที่ทำงานอยู่ก่อน และช่วยเหลือผู้ที่จะมาภายหลังด้วย ก็จะช่วยให้สามารถทำงานด้วยกันได้โดยราบรื่น บังเกิดผลดีแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ในที่สุดนี้ ข้าพเจ้าขออวยพรให้ท่านที่มาประชุม ณ ที่นี้ จงมีความสุขความเจริญด้วยกัน.

พระบรมราชาวาท
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตร
ของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๗

ข้าพเจ้าและพระราชินีมีความยินดี ที่ได้มาร่วมพิธีมอบปริญญาบัตร และอนุปริญญาบัตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกครั้งหนึ่ง และมีความพอใจมาก ที่ได้ทราบตามรายงานของอธิการบดีว่า กิจการของมหาวิทยาลัยกำลังเจริญก้าวหน้า และได้รับความเกื้อกูลจากรัฐบาล จากองค์การต่าง ๆ ตลอดจน จากเอกชนอย่างกว้างขวาง

เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมแต่ไหนแต่ไรแล้ว รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้างความสำเร็จ ด้านต่าง ๆ เป็นรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จของประเทศต้องอาศัย ความสำเร็จของการเกษตรเป็นสำคัญ และงานทุก ๆ ฝ่ายจะดำเนินก้าวหน้าไปได้ ก็เพราะการเกษตรของเราเจริญ

บัณฑิตทั้งหลายที่ได้รับความสำเร็จในการศึกษาแล้วในวันนี้ ย่อมต้องหวังความสำเร็จในการทำงาน และ ความสำเร็จในชีวิตในวันข้างหน้าต่อไปด้วย จึงขอเตือนว่า ถ้าตัวท่านเองอยากเจริญ ท่านต้องทำให้บ้านเมืองเจริญด้วย ท่านทั้งหลายคงจะได้ออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ กัน เป็นกำลังสร้างความเจริญในด้านการเกษตรให้แก่ชาติ ได้มาก ท่านจะทำงานอะไรก็ตาม ขอให้ระลึกไว้ว่า งานเกษตรกรรมนี้กว้างขวางมาก ตั้งแต่การผลิตรวมทั้ง การค้นคว้าเพื่อการผลิต การจัดการ จนกระทั่งการจำหน่ายผลผลิต แต่ทุกคนจงพยายามทำงานให้สุด ความสามารถ ตามความรู้ความชำนาญของตัว และร่วมมือกันทุก ๆ ฝ่าย การเกษตรจึงจะก้าวหน้าเป็นผลดี ถึงส่วนรวมได้

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาในการที่ทางราชการ มูลนิธิ องค์กร และเอกชน ร่วมกันส่งเสริมการศึกษา ทางเกษตร ด้วยการเกื้อหนุนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นลำดับมา ขออวยพรให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมอยู่ ณ ที่นี้ มีความสุขความเจริญทั่วกัน.